

Een ervaringsgerichte workshop aan intern begeleiders uit het reguliere basisonderwijs.

Procesverslag

Irene Sipkens
1547049
Voltijd 4
Creatieve therapie drama
Mei 2012

Inhoudsopgave:

1.	Onderwerp:	4
2.	Probleemcontext:	5
2.1	De Meerkring:	5
2.1.1	Dit doen de Meerkringscholen:	5
2.1.2	Beleidsbeschrijving en vaktherapie:	6
2.2	Waarom ervaringsgericht:	7
2.3	Hypothese:	8
2.4	Probleemstelling:	8
3.	Vooronderzoek:	9
3.1	Wat is er al?	9
3.1.1	Vaktherapie in het reguliere basisonderwijs:	9
3.1.2	Workshop vaktherapie voor Intern begeleiders:	9
3.1.3	Workshop voor docenten:	10
3.1.4	Eerder gemaakte PO/PP's aan de HU	10
3.2	Literatuurverkenning	10
3.2.1	Waarom vaktherapie in het reguliere basisonderwijs:	10
3.2.4	Werkwijzen	12
3.2	Hoe geef je een workshop	14
3.3	Behoeftetepeiling:	15
3.4	Resultaten:	15
4.	Plan van aanpak:	16
4.1	Productbeschrijving:	16
4.1.1	Kwaliteitscriteria:	17
4.1.2	Leerdoelen:	17
4.2	De Inhoud van het praktijkproject	17
4.2.1	De 3 segmenten:	17
4.2.2	Relevantie vanuit beroepsmatig en maatschappelijk perspectief:	18
4.3	Doelgroep/adresgroep/evaluatiegroep	19
4.3.1	Doelgroep:	19
4.3.2	Adresgroep:	19
4.3.3	Andere belanghebbenden:	19
4.3.4	Evaluatiegroep:	20
4.4	Criteria voor Planmatigheid van uitvoering evaluatie en beoordeling	21
4.4.1	Tijdsplanning/stappenplan:	21
4.4.2	Mijlpalen:	23
4.4.3	Afspraken evaluatiegroep:	23
5.	De uitvoering	24
6.	De presentatie	28
6.1	Geplande presentatie:	28
6.2	Problemen bij het organiseren	28
6.3	Uiteindelijke presentatie	29
6.4	Waarom studenten en vaktherapeuten als adresgroep	29
6.5	Reactie op de evaluatieformulieren van de adresgroep	29
7.	De Evaluatie	30
7.1	Evaluatieprocedure	30
7.2	De evaluatiegroep	30
8.	Conclusie	30

9. Aanbevelingen	31
10. Literatuurlijst:	32
10.1 Boeken:.....	32
10.2 Brochures en artikelen:	32
10.3 Onderzoeken:	32
10.4 Websites:	32
Bijlage 1: De evaluatieformulieren van de adresgroep	33
1.1 Evaluatieformulieren studenten.....	33
1.1.1 Student 1	33
1.1.2 Student 2	34
1.1.3 Student 3	34
1.1.4 Student 4	36
1.1.5 Student 5	37
1.1.6 Student 6	38
1.1.7 student 7.....	38
1.1.8 Student 8	39
1.2 Reactie Irene op meningen van studenten	40
1.3 Evaluatieformulieren professionals	42
1.3.1 Vaktherapeut 1	42
1.3.2 Vaktherapeut 2	43
1.3.3 Vaktherapeut 3	43
1.4 Reactie Irene op meningen vaktherapeuten	44
Bijlage 2: Evaluatieformulieren van de evaluatiegroep op het onderzoek	46
2.1 Jolande Buitenhuis	46
2.1.1 Evaluatie onderzoek	46
2.1.2 Reactie Irene op de evaluatie onderzoek	47
2.1.3 Evaluatie handleiding	47
2.1.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding	49
2.2 Kees Blase	49
2.2.1 Evaluatie onderzoek	49
2.2.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek	50
2.2.3 Evaluatie handleiding	51
2.2.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding	52
2.3 Marcella Klammer	53
2.3.1 Evaluatie onderzoek	53
2.3.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek	54
2.3.3 Evaluatie handleiding	54
2.3.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding	55
2.4 Jacqueline Duijvestijn	56
2.4.1 Evaluatie onderzoek	56
2.4.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek	57
2.4.3 Evaluatie handleiding	57
2.4.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding	58
Bijlage 3: Fiatteringformulier	59

1. Onderwerp:

Voor u ligt mijn procesverslag met het oriëntatie onderzoek en plan van aanpak. Mijn product is het uitschrijven van een handleiding voor een ervaringsgerichte workshop en het eventueel uitvoeren hiervan (een verkorte versie) voor de intern begeleiders uit het reguliere basisonderwijs. De workshop zal ervaringsgericht zijn en gaan over de rol van vaktherapie binnen het onderwijs.

Als ik als creatief therapeut aan de slag wil gaan in het reguliere basisonderwijs dan liggen daar kansen. Deze markt is nog niet verzadigd, maar het is ook niet een plek waar ze automatisch op je zitten te wachten. Als ik daar werkzaam zou willen worden, dan moet ik zelf gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en de mensen die ik nodig heb hiervoor zien te bereiken. Door mijn stage in het derde jaar ben ik enthousiast geworden over het werken met kinderen uit het reguliere basisonderwijs, maar scholen hebben niet het geld om een vaktherapeut in dienst te nemen. Hiervoor kan een oplossing zijn om als ZZP'er binnen de school te werken. Er zijn voldoende mogelijkheden, maar die moet je dan wel zelf creëren. Je moet tegenwoordig ondernemend zijn om iets te bereiken, zeker in deze beroepstak. Door hier nu al aan te werken kan ik daar hopelijk na mijn afstuderen de vruchten van plukken. Ook is deze handleiding te gebruiken door studenten creatieve therapie (bijvoorbeeld studenten die stagelopen in het onderwijs) en afgestudeerde vaktherapeuten die in het onderwijs aan de slag willen en een workshop willen aanbieden om hun werkwijze etc. duidelijk te maken.

Ons project met de workshop die wij willen geven is belangrijk voor de intern begeleiders van het reguliere basisonderwijs. Door het volgen van de workshop krijgen zij een idee wat creatieve therapie inhoudt en wat voor activiteiten zich in het therapielokaal af spelen. Hierdoor zullen zij gemotiveerder worden voor vaktherapie en meer betrokken worden bij het proces. Ook zal de doorverwijzing naar creatieve therapie efficiënter worden, aangezien de intern begeleiders meer een idee hebben over wat voor soort kinderen baat kunnen hebben bij vak therapie. Het format dat ik schrijf kan ook gebruikt worden voor een workshop bij een andere overkoepelende organisatie van regulier of speciaal onderwijs of bij voorlichting aan leerkrachten. Hierdoor is het product niet alleen voor nu, maar ook voor in de toekomst toepasbaar.

De workshop uitvoeren is echter lastiger. Ik wil het wel gaan doen, maar ik zal een flink verkorte versie moeten gebruiken. Veel tijd krijg ik daar helaas niet voor. Daarom ligt de nadruk op het format en onderzoek dat erbij hoort zelf.

Als vaktherapeut moet je steeds meer moeite doen om jezelf en je beroep te presenteren en aan te geven wat je nu eigenlijk doet. Je moet jezelf leren presenteren en daarbij aan kunnen geven wat het nut is van vak therapie binnen een bepaald werkveld. Wat ik wil weten is; hoe kan ik mezelf en mijn vak dusdanig presenteren dat ik anderen kan bereiken en kan enthousiasmeren om zich in te zetten voor vak therapie.

In dit verslag zal ik eerst kort de probleem context schetsen met de vraag voor vak therapie binnen het onderwijs. Vervolgens zal ik d.m.v. mijn vooronderzoek laten zien wat er allemaal al is en ten slotte zal ik verder uitwerken waarom ik de workshop wil geven, wie er allemaal belang bij hebben en hoe ik dit project verder ga aanpakken. Ten slotte komt de uitvoering en evaluatie ter sprake.

Ik wens u veel plezier met het lezen van dit procesverslag.

2. Probleemcontext:

In mijn therapiestage (3^e jaar) heb ik kennis gemaakt met het geven van dramatherapie binnen het reguliere basisonderwijs. Samen met vele andere studenten heb ik hier onder begeleiding van Marcella Klamer therapieën gegeven. De directie van de Meerkring is hier erg over te spreken. Zij zien het nut in van vaktherapie binnen het reguliere basisonderwijs en vanuit hen kwam dan ook de wens om op meer scholen een vaktherapeut te laten werken. Aangezien nog niet alle scholen hiervan overtuigd zijn wil ik hier door middel van deze workshop een bijdrage aan leveren.

Waar ik in mijn therapiestage tegen aan liep was dat de internbegeleiders die gaan over het verwijzen van kinderen, niet goed wisten wat voor kinderen nu geschikt zijn voor creatieve therapie. Theorie hierover is op de scholen wel aanwezig, maar er wordt weinig tot niks mee gedaan. De kennis wordt niet geïntegreerd. Dit is jammer want het komt de efficiëntie niet ten goede en kinderen die wellicht belang kunnen hebben bij vaktherapie worden niet aangemeld. De reden waarom hier niks mee wordt gedaan is wellicht te vinden in tijd gebrek. Ook is de houding van intern begeleiders afwachtend. Ze wachten af tot ze ermee in aanraking komen en verwachten dan de benodigde informatie te krijgen van de stagiaire of afgestudeerde vaktherapeut. Naar mijn idee zou het de communicatie en efficiëntie ten goeden komen als intern begeleiders een duidelijker beeld zouden krijgen van vaktherapie.

2.1 De Meerkring:

Stichting de Meerkring is een zelfstandige stichting, die het openbaar primair onderwijs in Amersfoort verzorgt. Zij doet dit namens de gemeente Amersfoort die wettelijk verantwoordelijk is voor het aanbieden van openbaar onderwijs in de stad. De gemeenteraad benoemt de bestuursleden en het bestuur legt verantwoording af aan de gemeente. Voor alle beleidsterreinen wordt de koers op hoofdlijnen uitgezet door het bestuur.

2.1.1 Dit doen de Meerkringscholen:

“Ontwikkelen

Meerkringscholen dragen de nodige kennis aan om kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op vervolgonderwijs. De leerkrachten leren kinderen gebruik te maken van hun talenten en kwaliteiten en stimuleren hen deze verder te ontwikkelen. Veel aandacht is er voor cognitieve en sociale ontwikkeling. En daarnaast ook de creatieve, expressieve, motorische en muzikale ontwikkeling. Uitgangspunt is wat het kind kan, niet wat het kind niet kan.

Ontmoeten

Op Meerkringscholen wordt de ontmoeting actief gestimuleerd. Ontmoeting tussen de veelkleurigheid in de maatschappij, cultuur en levensbeschouwing van mensen; kinderen, leerkrachten, ouders en de wereld om hen heen. In Meerkringscholen hebben verschillen juist een meerwaarde en is er ruimte en respect voor ieders overtuiging. Kinderen worden rijker van deze ontmoetingen en leren denken in gelijkwaardigheid.

Ontplooien

Meerkringscholen laten kinderen zien dat de wereld groter is dan thuis en school. Kinderen worden opgevoed naar democratisch burgerschap en voorbereid op de uitdagingen van de maatschappij waarin ze leven. Zodanig dat ze zich erin thuis voelen en er volwaardig aan deelnemen. Meerkringscholen vinden het belangrijk dat kinderen leren nadenken en leren

hoe ze hun eigen gefundeerde mening kunnen vormen. Zo beginnen kinderen hun eigen leven zelf vorm te geven.

Opvoeding

Meerkringscholen vinden dat opvoeden in beginsel de taak is van ouders. Op school komen kinderen echter andere omstandigheden tegen dan thuis. Meerkringscholen zien zichzelf als verlengstuk van ouders en zien het als taak een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het sociale en emotionele gedrag van kinderen. Meerkringscholen weten wat normen en waarden betekenen, zoals verdraagzaamheid en solidariteit. En hoe je daarmee omgaat in de klas, op school en daarbuiten.

Omgeving en veiligheid

Meerkringscholen zorgen voor een veilige omgeving. Een plek waar wordt geluisterd en waar iedereen serieus wordt genomen. Een plek die ruimte biedt aan iedereen. Waar aandacht is voor gezondheid, sporten en verantwoord eten. Een sfeervolle omgeving met duidelijke leefregels en structuur, waar iedereen zich prettig voelt.

Opvang en zorg

Meerkringscholen volgen ieder kind op de voet en zorgen voor een persoonlijke, zorgvuldige opvang en begeleiding. Elk kind is verschillend, heeft een ander tempo of temperament, is soms hoogbegaafd of misschien zwakker begaafd, heeft dyslexie of een (lichte) vorm van autisme. Meerkringscholen zorgen voor passend onderwijs dat nauw aansluit bij de behoefte van ieder kind.

Kernwaarden voor Meerkringscholen zijn:

- Open
- Contrastrijk
- Verfrissend
- Samenwerkend
- Stimulerend
- Zelfredzaam
- Kwaliteit”¹

2.1.2 Beleidsbeschrijving en vaktherapie:

Men wil graag passend onderwijs geven, geschikt voor ieder kind, ook vanwege het karakter van de openbare school. Wat ik merk is dat men een goed contact onderhoudt met de zorg en welzijnsorganisaties die de gemeente Amersfoort te bieden heeft.

Creatieve therapie valt voor de basisscholen vanuit de hoofdorganisatie onder “ondersteuning”.

Al geruime tijd zijn er binnen een aantal Meerkring scholen creatieve therapeuten (ook wel vaktherapeuten of creatief therapeuten genoemd) werkzaam. Het gaat hierbij om de scholen: De Magneet, De Gondelier en 't Spectrum. De therapie wordt gegeven binnen de school. Leerlingen krijgen deze zorg daardoor op een laagdrempelige manier, op de plaats waar ze bezig zijn met aanleren van cognitieve-, sociale-, en emotionele vaardigheden. Het kind kan zich hierdoor zo optimaal mogelijk ontwikkelen.

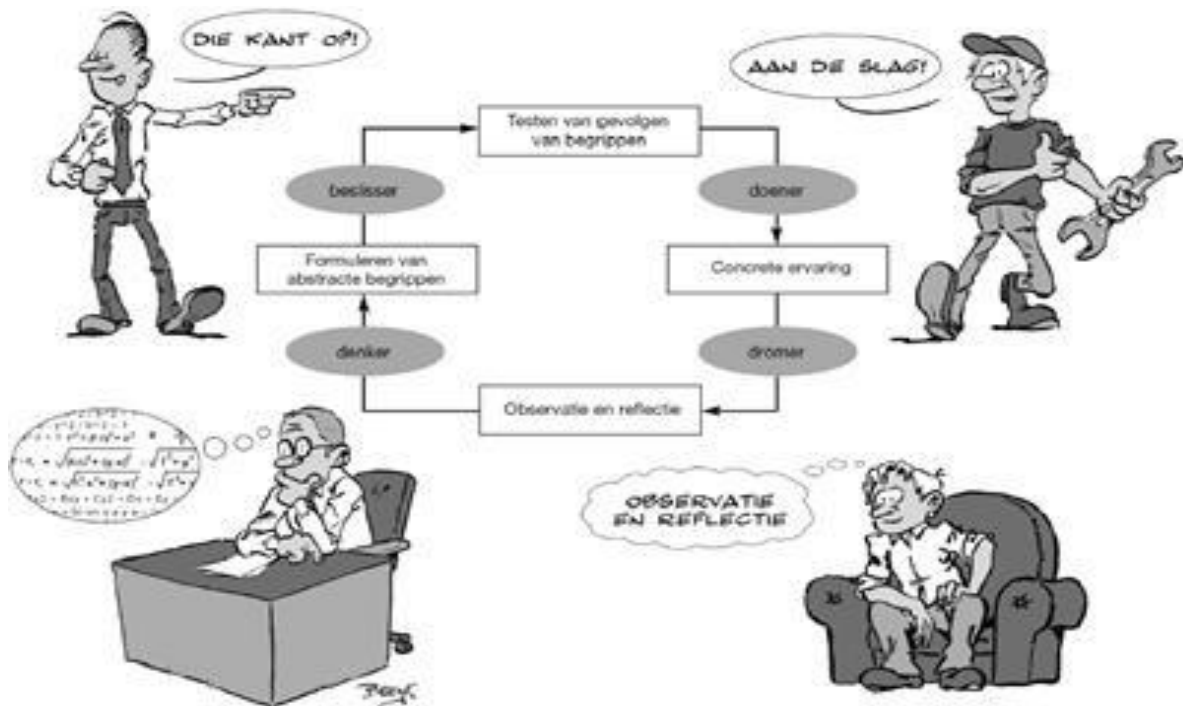
¹ www.meerkring.nl

Leerkrachten krijgen ondersteuning in de omgang met deze kinderen. Het gevolg kan zijn dat meer leerlingen met een extra zorgbehoefte binnen het reguliere basisonderwijs kunnen blijven.”¹

Met deze informatie wordt een eerste aanzet gegeven om de scholen bekender te maken met creatieve therapie binnen de school.

Het zorgsysteem van de school is gebaat bij een creatief therapeut. Deze is opgeleid om met psychische ziekten en verstoringen om te gaan en te behandelen. Zo wordt de druk op de leden van het bestaande zorgsysteem van de school verlicht. Verergering van de klachten kan dan in veel gevallen voorkomen worden.

2.2 Waarom ervaringsgericht:

2

Een aantal scholen zijn al actief betrokken bij vaktherapie, maar nog niet alle scholen. Tot nu toe zijn deze scholen benaderd met uitleg over vaktherapie en daarmee een theoretische benadering. Als ik kijk naar de fasen in het leren die Kolb³ beschrijft, dan kun je zeggen dat er begonnen is met abstracte begripsvorming. Voor vele scholen is het hierbij gebleven. Echter de scholen die wel moeite hebben gedaan voor vaktherapie, zijn aan de hand van die abstracte begripsvorming gaan experimenteren en van daar uit gaan ervaren en ten slotte gaan reflecteren. Zij hebben de spiraal afgemaakt. Voor de scholen die geen behoefte hadden aan vaktherapie is de spiraal echter onafgemaakt gebleven. In mijn workshop wil ik de spiraal afmaken. In mijn handleiding zal ik beginnen met een klein stukje abstracte begripsvorming (bij de verkorte versie ga ik er van uit dat de al eerder vertelde kennis nog aanwezig is). Van daar uit wil ik met de intern begeleiders gaan experimenteren met werkvormen bij casussen, wat zal leiden tot een ervaring. Die ervaring kan worden geëvalueerd waarna meer begripsvorming zal ontstaan. Op deze manier is de cirkel wel rond.

2 http://www.dos-hsmarnix.nl/opleidingsschool?school_id=403&groep_id=575&pub_id=3341

3 <http://www.thesis.nl/kolb/>

Naast deze verschillende fasen die je tegenkomt in elk leerproces, heeft Kolb ook verschillende leerstijlen beschreven. Er zijn 4 verschillende leerstijlen, namelijk:

1. “De **bezinner** kijkt hoe anderen een probleem aanpakken en denkt eerst na voordat hij iets doet. Hij ziet veel oplossingen, omdat hij een probleem vanuit veel standpunten kan bekijken. Daardoor neemt hij beslissingen soms traag.
2. De **denker** is goed in logisch denken en redeneren. Hij probeert algemene regels te ontdekken en leert het liefst uit boeken. Het is belangrijker dat ideeën logisch zijn, dan dat ze praktisch uitvoerbaar zijn.
3. De **beslisser** plant een taak en voert die uit. Hij is niet zo geïnteresseerd in theorieën. Hij doet het goed in conventionele intelligentietesten. Houdt zich liever bezig met technische problemen dan met mensen.
4. De **doener** houdt van experimenteren en lost problemen op door iets uit te proberen. Hij past zich goed aan aan nieuwe situaties. Soms kan een doener drammerig overkomen in zijn dadendrang.”⁴

Als je kijkt naar de diversiteit in leerstijlen kun je niet zondermeer zeggen dat de ene aanpak beter is dan de andere. Er zijn zoveel verschillende mensen die een eigen manier van doen hebben ontwikkeld dat je nooit bij iedereen aan kan sluiten.

Tot nu toe is de aanpak van het verstrekken van informatie vooral goed geweest voor mensen met een leerstijl 1 en 2. Deze mensen zullen veel hebben aan theoretische uitleg en zullen weloverwogen beslissingen maken over wel of geen vaktherapeut in de school. Ik richt me dan ook voornamelijk op de leerstijlen 3 & 4. Deze mensen hebben minder aan theorieën, maar zij leren door te doen en te ervaren. Er van uitgaande dat de intern begeleiders van de Meerkring verschillende types zijn die een verschillende leerstijl hebben, kun je zeggen dat een andere aanpak kan lonen, omdat je beter aansluit bij andere IB'ers.

2.3 Hypothese:

Ik verwacht dat ik meer mensen kan bereiken door een ervaringsgerichte workshop aan te bieden, dan met alleen theorie en uitleg.

2.4 Probleemstelling:

Kan een verkorte ervaringsgerichte workshop aan intern begeleiders van de Meerkring er voor zorgen dat er meer vaktherapeuten werkzaam kunnen worden binnen Meerkringscholen.

⁴ <http://www.carrieretijger.nl/functioneren/ontwikkelen/leerstijlen>

3. Vooronderzoek:

3.1 Wat is er al?

Deze vraag kan op twee manieren beantwoord worden. Vandaar dat ik dit hoofdstukje opsplits in de volgende deel paragrafen.

3.1.1 Vaktherapie in het reguliere basisonderwijs:

Vaktherapeuten werken op allerlei verschillende plaatsen in de hulpverlening. Zo zijn er therapeuten werkzaam binnen de GGZ en binnen SBO scholen. Binnen het regulier basisonderwijs is dat minder het geval. In Friesland heb je praktijk het reizende koffertje die vaktherapie aanbied aan kinderen binnen verschillende scholen.

In Amersfoort is Marcella Klammer werkzaam binnen stichting 'De Meerkring'. Zij was in het derde jaar mijn praktijkbegeleidster en wil mij nu ondersteunen in dit project. Binnen de Meerkring zijn er +/- 18 scholen (waarvan twee sbo's en een school voor hoogbegaafde leerlingen) op een wisselend aantal van deze scholen is een vaktherapeut of stagiaire creatieve therapie aanwezig. Het aantal scholen ligt ongeveer op de helft, maar per jaar wisselt dit. Vanuit de directie is er de wens om op alle scholen vaktherapie aan te kunnen bieden.

In haar praktijk onderzoek heeft Marcella in 2007 onderzoek gedaan naar vaktherapie binnen het reguliere basisonderwijs. Zij concludeerde toen het volgende:

"De wens om een vaktherapeut binnen school te hebben is groot. Om de integratie van vaktherapie goed te laten verlopen is duidelijk en concrete voorlichting één van de belangrijkste pijlers. Niet alleen voorlichting aan de scholen zelf maar ook aan overheidsinstanties over de meerwaarde van vaktherapie binnen de scholen. Financiële belemmeringen zijn aanwezig, maar kunnen opgeheven worden. Hiervoor is nog nader onderzoek nodig.

De respondenten binnen het regulier basisonderwijs hebben weinig tot geen ervaring met werken in een multidisciplinair team. Dit kan een belemmering vormen als men hier ook niet voor open wil staan. Uit de reacties van de respondenten blijkt echter dat men hier wel toe bereid is. Ook hierin speelt voorlichting een belangrijke rol⁵"

Ik denk dat er in de afgelopen jaren veel veranderd is maar dat er nog altijd gewerkt moet worden aan het uitbreiden van vaktherapie binnen het reguliere basisonderwijs. In 5 jaar heeft nu de helft van de scholen een stagiaire of vaktherapeut op de school, hopelijk kan dit aantal worden uitgebreid door ons project. De directie geeft momenteel aan dat zij graag op alle scholen een vaktherapeut of stagiaire zouden willen zien. Deze wens kan door onze workshop wellicht meer voeten in de aarde krijgen.

3.1.2 Workshop vaktherapie voor Intern begeleiders:

Er zijn twee praktijken in Nederland die ook creatieve therapie workshops bieden aan intern begeleiders van het basisonderwijs. Namelijk:

- Praktijk CreaTher te Haarlem www.creather.nl
- Praktijk Yinnar te Leeuwarden www.praktikyinnar.nl

5 Klammer, M. praktijkonderzoek: Elke school zijn eigen therapeut, Leerlingenzorg of jeugdzorg, de taak van de reguliere basisschool (2007)

Met beide praktijken heb ik contact opgenomen en informatie gevraagd over hun werkwijze. Van praktijk CreaTher kreeg ik terug dat ze graag de workshop zou geven maar hier nog geen aanvraag voor heeft gehad. En aangezien haar therapieën heel goed lopen hoeft ze in de promotie hiervan ook geen tijd en geld te investeren. Toen ze begon met haar praktijk heeft ze wel scholen aangeschreven en folders uitgedeeld en omdat ze nu genoeg werk heeft is ze er niet meer achteraan gegaan. Nu is dit voor ons de vraag, is er in Haarlem dus geen behoefte aan? Of is de methode van scholen anschrijven niet voldoende? Ik vermoed dat mijn aanpak beter werkt aangezien ik in de scholen van de Meerkring te Amersfoort al connecties hebben met verschillende internbegeleiders en mijn plan daardoor van binnenuit aanpakken.

Van praktijk Yinnar heb ik helaas nooit een reactie mogen ontvangen. Ik heb daarom ook geen idee in hoeverre zij de workshops effectief aanbieden en of er behoefte is aan de workshop.

3.1.3 Workshop voor docenten:

Een andere mogelijkheid is om een workshop aan te bieden aan docenten. Ik heb via internet een praktijk gevonden die workshops en team buildingen aan docenten aanbied. Deze praktijk heet: het reizende koffertje

Ook bieden zij in Friesland beeldende en psychomotore therapie aan binnen verschillende basisscholen. Ik heb met hen contact gezocht, maar nog niks terug gehoord.

3.1.4 Eerder gemaakte PO/PP's aan de HU

Binnen de HU zijn meerdere PO/PP's beschikbaar die voor mij interessant zijn om te bekijken en te lezen. Zo is er een PP waarbij een handleiding wordt geschreven met daarbij een onderzoek naar waar een workshop allemaal aan moet voldoen. Ook is er een PP waarbij twee meisjes een handleiding hebben geschreven voor een workshop beeldende therapie (maar voor een andere doelgroep) en ik heb een onderzoekje gevonden naar de vaktherapie in het reguliere en speciaal basisonderwijs. Deze drie PP's gebruik ik als inspiratie voor mijn eigen PP.

3.2 Literatuurverkenning

Onder dit kopje zal ik vermelden wat ik tijdens mijn vooronderzoek in de literatuur heb kunnen vinden.

3.2.1 Waarom vaktherapie in het reguliere basisonderwijs:

De waarom vraag wordt vaak gesteld. Ik geef op deze vraag antwoord door te citeren van een website van een vaktherapeut beeldend die heel mooi beschrijft waarom vaktherapie in het onderwijs gegeven kan worden. Dit vul ik aan met twee puntentjes uit mijn eigen ervaring.

“Creatieve Therapie komt steeds vaker voor in het onderwijs. Soms voelen kinderen zich niet prettig, zijn ze heel verdrietig, onzeker, bang, verlegen, hebben faalangst. Deze sociaal emotionele problemen hebben vaak invloed op de schoolprestaties. Kinderen kunnen zich moeilijker concentreren, 'zie je nou wel, ik kan niet rekenen' of 'ik weet niet waar ik moet beginnen'. Deze 'leerkenmerken' worden vaak het eerst opgemerkt door de leerkracht, maar kan een uiting zijn van dieper liggende problemen.

Bij Creatieve Therapie kunnen de kinderen op een speelse manier uiting geven aan hun (onbewuste) gevoelens. Door ermee te leren spelen, kunnen ze weer grip krijgen op hun gevoelens en problemen. Ze leren hoe ze ermee om kunnen gaan.

Grote voordelen van Creatieve Therapie binnen het onderwijs zijn:

- Dat het kind in zijn/haar eigen omgeving kan blijven
- Het kind hoeft na schooltijd niet naar een instelling te reizen
- De Creatief Therapeut samenwerken en overleggen met de school en de ouders “⁶
- De drempel voor ouders om hulp te zoeken voor hun kind is lager omdat het op school aangeboden wordt en zij zelf niet hoeven te zoeken naar hulpverlening
- De kosten zijn vaak lager omdat de vaktherapeut geen ruimte hoeft te huren en geen kosten heeft voor materialen

Marcella Klamer zegt in een artikel het volgende over de taak van de vaktherapeut binnen het basisonderwijs:

“Bij hulpverlening binnen de school worden er meer kinderen bereikt; het is een laagdrempelige voorziening. Zo kunnen deze kinderen vroegtijdig therapeutische hulp krijgen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat op dit moment veel kinderen die het nodig hebben niet of te laat met hulpverlening in aanraking komen. De kern van mijn werk is individuele- en groepstherapie geven aan kinderen die dat nodig hebben. Hierbij werk ik nauw samen met de intern begeleider en leerkrachten. We bundelen onze kennis en expertise en geven het kind hiermee de kans om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Omdat het kind bij problemen niet alleen cognitief, maar ook sociaal en emotioneel behandeling en begeleiding krijgt, kan het evenwichtiger uitgroeien. Een andere taak is het ondersteunen van leerkrachten in hun omgang met zorgkinderen. De intern begeleider speelt hierin een belangrijke rol, deze kan mijn handelingsadviezen vertalen naar de klassesituatie. De intern begeleider en leerkracht(en) van het betreffende kind hebben inzage in de therapieverslagen. Zij zijn op de hoogte van het veranderingsproces dat gaande is in het kind. De leerkracht ziet hierdoor eerder nieuw gedrag en speelt er sneller op in. Het kind voelt zich ‘gezien’ en positief bevestigd in zijn inspanningen het anders en/of beter te doen. De leerkracht wordt handelingsbekwamer en voelt zichzelf competent, zoals een directeur hierover tegen mij opmerkte. Door de therapeut in school worden de zorgtaken van de intern begeleider en leerkrachten verlicht. Verder ben ik vertrouwenspersoon voor de kinderen. Als vaktherapeut geef ik geen cijfers, geen straf en probeer ik me zo neutraal mogelijk op te stellen. De ervaring laat zien dat kinderen minder makkelijk naar hun leerkracht gaan, omdat deze immers ook de beoordelende en corrigerende functie heeft.

Ten slotte is ouderbegeleiding een belangrijk onderdeel van mijn werk. Ouders kunnen ‘meegroeien’ met hun kind en eventueel hun aandeel (h)erkennen in het verbeteren van de situatie. Elke zes tot acht weken heb ik een oudergesprek; soms vaker. Bij kwetsbare ouders neem ik de tijd om het contact te laten groeien, in het begin is er soms alleen telefonisch contact of via een gesprekje op de speelplaats. Langzamerhand kan het contact gaan groeien. Het komt echter ook voor dat het contact met de ouder(s) verloopt via gezinsvoogd of familieleden.”⁷

6 Akker, D, van den website: [http://www.beeldendevaktherapie.nl/creatieve therapie binnen het onderwijs](http://www.beeldendevaktherapie.nl/creatieve_therapie_binnen_het_onderwijs)

7 Caminada, G. interview met Marcella Klamer voor hjk Online, [http://www.hjk-online.nl/assets/documentenservice zen/hjk/archief/2009/04_december_2009/jrg37_nr4_december2009_G._Caminada Het belang van het kind pag 22 25.pdf](http://www.hjk-online.nl/assets/documentenservice zen/hjk/archief/2009/04_december_2009/jrg37_nr4_december2009_G._Caminada_Het_belang_van_het_kind_pag_22_25.pdf)

3.1.4 Werkwijzen

1. Welke werkwijzen zijn er:

Kijkende in het handboek van H. Smeijsters (2008) kan ik de volgende werkwijzen herkennen.

- de orthopedagogische werkwijzen
- de supportieve creatieve therapie
- palliatieve creatieve therapie
- re-educatieve creatieve therapie
- reconstructieve creatieve therapie

Deze werkwijzen zijn allemaal te gebruiken tijdens het geven van vaktherapie, maar niet voor elke doelgroep is elke werkwijze met bijbehorende doelen geschikt.

2. Welke werkwijzen kunnen worden ingezet met kinderen in het reguliere basisonderwijs.

Er zijn 3 mogelijke werkwijzen die passend kunnen zijn als je werkt met kinderen in het reguliere basisonderwijs. Hieronder zal ik deze drie werkwijzen uitschrijven met de doelen die daarbij horen.

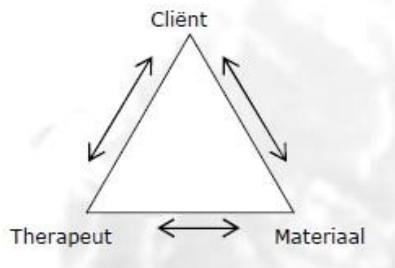
- Orthopedagogische creatieve therapie: dit is een vorm van creatieve therapie die goed past bij jonge kinderen doelen die bij deze werkwijze passen zijn o.a. verbeteren van fijn en grove motoriek, oog-handcoördinatie, spraak en waarneming, vergroten van de concentratieboog, verbeteren van de sociale vaardigheden en zich in een ander kunnen inleven. Bij deze werkwijze werk je dus niet een groot probleem door, maar heb je kleine doelen en werkvormen die bij die doelen passen in meer of mindere mate gestructureerd.
- Supportieve creatieve therapie: dit is de tweede grootste werkwijze die passend is tijdens het werken met kinderen in het reguliere basisonderwijs. Bij deze werkwijze is het doel om te leren omgaan met het probleem en niet te proberen het dieperliggende probleem weg te nemen. Ook wordt het probleem niet doorgewerkt en zal niet geprobeerd worden om de cliënt inzicht te laten krijgen in eigen gedrag. De doelstellingen hebben een ondersteunend, stabiliserend of ontwikkelingsgericht karakter. Doelen die hierbij passen zijn bijvoorbeeld: verbeteren van de emotionele aanpassing, zo snel mogelijk een emotioneel evenwicht te bereiken en het exploreren van (nieuwe) gedachten en gevoelens.
- Re-educatieve creatieve therapie: deze werkwijze richt zich voornamelijk op het beïnvloeden en doorwerken van problemen. Bij deze werkwijze staat het eigen gedrag en beleven in het hier en nu en de directe oorzaken hiervan centraal. Bij kinderen kun je niet altijd op het bewuste vlak werken. Het kan wel zijn dat je werkt aan een probleem, maar een deel hiervan via projectie in het onbewuste vlak laat spelen. De doelen die hierbij horen zijn o.a. uiten en reguleren van emoties, afremmen van impulsief gedrag, vergroten van de sociale interactie en de interpersoonlijke vaardigheden, grenzen leren trekken en het versterken van het zelfvertrouwen.

3. Algemene werkwijze en doelen:

In een brochure voor basisscholen over beeldende therapie in het onderwijs geschreven door Annemieke Tromp en Danielle van den Akker wordt een basiswerkwijze en algemene doelen beschreven. Deze basiswerkwijze geldt niet alleen voor het medium beeldend. Ook vanuit mijn eigen medium Drama werk ik met deze doelen en werkwijzen.

“Basiswerkwijzen Vaktherapeut

In Vaktherapie vindt de behandeling plaats op drie gebieden: die van de cliënt, het gebied van het materiaal en dat van de therapeut (de therapeutische driehoek). Tussen alle drie gebieden vindt een wisselwerking plaats; een triade. De Vaktherapeut hanteert de wisselwerking tussen deze drie gebieden. De Vaktherapeut zorgt ervoor dat de cliënt zich optimaal kan uiten in het medium, de therapeut hanteert de relatie therapeut-cliënt en zet een medium in, gerelateerd aan eigen kennis en kunde. De basiswerkwijzen van een Vaktherapeut Beeldend zijn structurerend werken, ontdekkend werken en werken gericht op acceptatie en verwerking. Onderstaand een tekening van de therapeutische driehoek.

Algemene doelen

Voor het kind worden individuele doelstellingen geformuleerd. Dit zijn algemene doelen voor de therapie, die vervolgens worden opgesplitst in meer concrete doelen voor de korte termijn. De algemene doelen zijn onder te verdelen in:

Uiting van emoties:

- leren uiten van en vormgeven aan emoties
- verwerken van emotionele of traumatische ervaring

Egoversterking:

- zelfvertrouwen ontwikkelen
- eigen mogelijkheden ontdekken en uitbreiden
- eigen onmogelijkheden ontdekken en kunnen accepteren

Sociale vaardigheden:

- leren samenwerken
- assertiviteit bevorderen

Structuurhantering:

- functioneren binnen een vaste structuur
- zelf structuur leren aanbrengen

Gedrag:

- nieuw gedrag aanleren
- bepaald gedrag stimuleren”⁸

⁸ brochure voor basisscholen over beeldende therapie in het onderwijs geschreven door Annemieke Tromp en Danielle van den Akker. Pag. 9 en 11,
http://www.beeldendevaktherapie.nl/data/cms_media/docs/2982007132626171.pdf

3.2 Hoe geef je een workshop

Voor je een workshop gaat geven is het handig om je te verdiepen in de mogelijkheden die er zijn. Een passieve voordracht of een actieve workshop. Ik heb twee boeken gevonden die helpen bij het ontwerpen van presentatie en workshop. De eerste overweging die gemaakt moet worden als je een groepsessie doet is de vorm die je hanteert. Kies je ervoor om veel te vertellen of neem je de groep mee binnen activiteiten en waarom. Volgens het boek 'workshops, een complete handleiding voor geweldige workshops' word verteld dat het veel gemakkelijker is om de aandacht en controle over je groep te behouden als je ze actief laat deelnemen, dan als je een passieve voordracht houdt. Hiervoor noemen ze een aantal redenen, namelijk:"

- je hebt automatisch hun aandacht. in plaats van hard te werken om je dia's, overheadsheets of anekdotes interessant genoeg te maken om hun aandacht vast te houden, hoeft je die aandacht dus alleen maar te sturen.
- Je deelnemers kunnen direct resultaten behalen door oefeningen uit te voeren, iets nieuws te ontdekken of kennis op hun situatie toe te passen; er is dus geen sprake van een tijds kloof tussen het ontvangen en toepassen van de nieuwe informatie.
- Door een beroep te doen op meerdere 'kanalen'- meer dan alleen hun oren en ogen- zorg je ervoor dat een groter deel van de hersencapaciteit gebruikt wordt en er dus minder tijd overblijft om mee 'af te dwalen'⁹

Als je dan toch een voordracht moet houden, of als onderdeel van je workshop ook kennis wilt overbrengen, dan kun je ook dat proberen interessant te houden. In het boek 'workshop presenteren' wordt je aan de hand van verschillende stappen begeleid om van een kale tekst een interessant verhaal te maken. Naast het verhaal zelf is het ook van belang dat je let op intonatie, volume, tempo en het creëren van rust.

Na het lezen in deze twee boeken lijkt het mij het meest passend om de workshop voor de intern begeleiders als volgt op te bouwen:

- Om te beginnen zal er een welkomstwoord moeten zijn waarbij wordt toegelicht wie wij zijn en wat we komen doen. Hiermee hopen we al enige betrokkenheid te creëren. Ook zullen we duidelijk ons doel vertellen en een klein stukje informatie als inleiding op de opdrachten. We zullen hierbij uitgaan van de tips die worden gegeven in de boeken om ook dit passieve stukje zo op te bouwen dat het interessant is en de aandacht erbij blijft.
- Als tweede stap willen we wat actievere werkvormen gaan doen. We lezen een casus voor van een kind wat in het reguliere basisonderwijs kan zitten en die geschikt kan zijn voor creatieve therapie. Aan de hand van de casus zullen we dan een werkvorm aanbieden aan de intern begeleiders die in kleine groepjes kan worden uitgevoerd. Wij zullen dan ondertussen rondlopen en eventuele hulp bieden of vragen beantwoorden.
- Na de eerste casus met werkvorm wil ik de aandacht weer even richten op het plenaire behandelen van de tweede casus met als vervolg weer een werkvorm. Ten slotte weer even plenair de derde casus behandelen en ook die wordt gevolgd door een werkvorm. Op deze manier hoop ik de aandacht en motivatie te behouden waardoor de workshop een succes kan worden.

9 Highmore Sims, N. Workshops, de complete handleiding voor geweldige workshops, pagina 39

- Als afsluiting wil ik dan de ervaringen van de workshop bespreken. Hebben ze na het doen van de werkvormen een idee wat creatieve therapie inhoud en wat het voor de kinderen kan betekenen.

3.3 Behoeftetepeiling:

De belangrijkste behoefte voor de workshop komt voort uit de directie van de Meerkring. Zij zouden graag zien dat op alle 'Meerkring scholen' een vaktherapeut aanwezig is. Met mijn plan kan ik bij die behoefte aansluiten. Via de workshop kan ik proberen om de intern begeleiders van de scholen die nog geen vaktherapeut hebben te interesseren hiervoor. Ik wil dit doen op een al geplande IB dag. Dit is een dag waarop alle intern begeleiders toch al bij elkaar komen. Het zal dan voor hen geen extra tijd kosten. Via eerdere voorlichtingen is het niet gelukt om sommige intern begeleiders enthousiast te krijgen, maar wellicht dat deze andere aanpak een goede nieuwe weg kan zijn.

3.4 Resultaten:

Aan de hand van het vooronderzoek blijkt dat er een aantal therapeuten zijn die werkzaam zijn in het reguliere basisonderwijs in Nederland. Vaak met verschillende werkwijzen en manieren van omgaan met deze speciale positie. Ook op gebied van voorlichting aan intern begeleiders van de meerkring, zijn er verschillende initiatieven geweest. Deze zijn niet allemaal van de grond gekomen om verschillende redenen. Ook blijkt dat er wel degelijk behoefte is aan vaktherapie binnen het reguliere basisonderwijs. Marcella Klammer zegt hierover dat de behoefte in het geval van 'de Meerkring' voort komt uit de scholen, "hier zijn kinderen/ouders met zorgen en problemen en leerkrachten met handelingsverlegenheid." In de afgelopen jaren is er al veel veranderd in elk geval kijkende naar Amersfoort. Minimaal 6 scholen in Amersfoort hebben een vaktherapeut of stagiaire. Veel leerkrachten en intern begeleiders staan wel open voor vaktherapie en voor wat het de kinderen zou kunnen brengen, maar uit mijn behoeftetepeiling blijkt dat nog niet iedereen ook werkelijk het nut ervan inziet om dit binnen de school aan te bieden. Ook merk ik een afwachtende houding van de intern begeleiders. Vaak vinden ze het wel interessant, maar mag het geen extra tijd kosten. De werkdruk in het onderwijs is hoog. Extra tijd investeren in vaktherapie is dus niet gewenst. Daarom wil ik mijn workshop aanbieden op een al bestaande IB dag. De intern begeleiders komen dan al bij elkaar. Het zal dan belangrijk zijn om te benadrukken dat vaktherapie ontlastend is voor de school, leerkrachten en IB'ers en geen extra tijd kost. Ten slotte is de manier van aanbieden die ik heb gekozen nieuw voor deze adresgroep. De werkwijze is anders waardoor ik beter kan aansluiten bij mensen met een ervaringsgerichte leerstijl.

4. Plan van aanpak:

4.1 Productbeschrijving:

Mijn product is een handleiding voor het aanbieden van een ervaringsgerichtte workshop aan intern begeleiders in het reguliere basisonderwijs. Ik heb gekozen om de nadruk te leggen op de handleiding en de workshop in verkorte versie aan te bieden aan de intern begeleiders van 'stichting de Meerkring' in Amersfoort, omdat ik daar zelf momenteel werkzaam ben, om ervaring op te doen. Ook ken ik daar al een aantal mensen zoals Marcella Klamer, die werkzaam is als vaktherapeut binnen de stichting en de intern begeleiders van de school waar zelf stage heb gelopen, 'De Meander'. De stichting en een aantal scholen is al enigszins bekend met vaktherapie. Een aantal Meerkring scholen hebben een vaktherapeut of stagiaire creatieve therapie die werkzaam is binnen de school. In de handleiding beschrijf ik een workshop van 2 uur, bestaande uit een voorbereidend informatief gedeelte en vervolgens het kort uitwerken van drie casussen met een werkvorm in de verschillende media. In de verkorte workshop begin ik meteen met een casus en werkvorm in het medium drama. De tijd is te kort om ook aandacht te besteden aan de andere media.

De workshop zal er als volgt uit gaan zien:

- Om te beginnen wil ik een hele korte welkomstwerkvorm doen om de sfeer erin te brengen. Waarna er een welkomstwoord zal zijn. Hierin wordt toegelicht wie ik ben en wat ik kom doen. Hiermee hoop ik al enige betrokkenheid te creëren. Ook zal ik duidelijk mijn doel vertellen. Vervolgens komt een klein stukje informatie als inleiding op de opdrachten. Ik zal hierbij uitgaan van de tips die worden gegeven in de boeken om ook dit passieve stukje zo op te bouwen dat het interessant is en de aandacht erbij blijft.
- Als tweede stap wil ik met de intern begeleiders actieve werkvormen gaan doen. Ik lees een casus voor van een kind wat in het reguliere basisonderwijs kan zitten en die geschikt kan zijn voor vaktherapie. Aan de hand van de casus zal ik dan een werkvorm aanbieden aan de intern begeleiders die in kleine groepjes kan worden uitgevoerd. Ik zal dan ondertussen rondlopen en eventueel hulp bieden of vragen beantwoorden.
- Na de eerste casus met werkvorm wil ik de aandacht weer even richten op het plenaire behandelen van de tweede casus met als vervolg weer een werkvorm. Ten slotte weer even plenair de derde casus behandelen en ook die wordt gevolgd door een werkvorm. Op deze manier hoop ik de aandacht en motivatie te behouden waardoor de workshop een succes kan worden.
- Als afsluiting wil ik dan de ervaringen van de workshop bespreken. Hebben ze na het doen van de werkvormen een idee wat vaktherapie inhoudt en wat het voor de kinderen kan betekenen?

Het is de bedoeling dat ik aan het eind van dit project een handleiding heb geschreven voor een ervaringsgerichte workshop vaktherapie in het reguliere basisonderwijs en dat ik deze workshop ook in verkorte vorm heb gegeven aan de intern begeleiders van stichting de Meerkring.

Het uiteindelijke product zal er als volgt gaan uitzien:

- onderzoek over het geven van workshops, waar moet een workshop aan voldoen en wat zijn de eisen willen de intern begeleiders daarmee verder kunnen en wat is er in de rest van Nederland op het gebied van vaktherapie in het reguliere basisonderwijs.

- Een format voor het geven van een workshop vaktherapie zodat het bij andere organisaties ook bruikbaar is. In dit format zit een algemeen informatieve welkomst tekst, de casussen en mogelijke werkvormen in de verschillende media uitgewerkt.
- (gedeeltelijk) opgenomen video van de dag. Hoe ging de workshop in zijn werk, hoe presenteer ik mezelf en mijn vakgebied. Gedeeltes van de DVD kunnen ook als illustratie dienen voor het format.

4.1.1 Kwaliteitscriteria:

De kwaliteitscriteria die ik heb opgesteld zijn voor de handleiding van de workshop. Het zijn criteria op gebied van duidelijkheid en vormgeving die ik heb opgesteld. Het is de bedoeling dat studenten CT en vaktherapeuten van alle media alle opdrachten snappen en kunnen aanbieden. Daarom zal ik ook voor de presentatie dit voorleggen aan studenten en vaktherapeuten.

1. De handleiding dient overzichtelijk te zijn en met een duidelijke structuur.
2. Het Nederlands dient correct te zijn en in goed ABN geschreven.
3. De opdrachten dienen duidelijk te zijn uitgelegd zodat een dramatherapeut ook de muziek opdrachten kan geven en anders om.
4. De handleiding dient informatie te bevatten zodat na het geven van de informatie duidelijkheid is op gebied van wat vaktherapie inhoud, waarom in het basisonderwijs en wat de taak van de intern begeleiders is i.c.m. de vaktherapie.
5. De informatie die gegeven wordt dient correct en volledig te zijn en aan te sluiten bij de intern begeleiders
6. De handleiding moet een duidelijk handvat bieden om direct mee aan de slag te gaan voor het organiseren van een workshop
7. Is de informatie in de handleiding voldoende onderbouwd door het onderzoeksverslag?

4.1.2 Leerdoelen:

Voor de duur van dit project heb ik ook een aantal leerdoelen opgesteld waar ik aan werk.

- 1) Ik mag leren om mezelf te profileren en presenteren aan mensen met een ander beroep. Hierbij mag ik zelfverzekerd en professioneel overkomen.
- 2) Ik mag leren om mijn vak te laten zien aan anderen en hen te enthousiasmeren om samen te werken.
- 3) Ik mag leren wat er allemaal komt kijken bij het schrijven van een handleiding voor en het geven van een workshop.

4.2 De Inhoud van het praktijkproject

2.2.1 De 3 segmenten:

Hieronder zal ik kort beschrijven op welke manier mijn praktijk product te maken heeft met de drie segmenten. Ik zal eerst de drie segmenten afzonderlijk bespreken waarna ik een korte synthese schrijf.

1. Behandelen van cliënten,

Mijn project heeft in eerste instantie niet direct te maken met het behandelen van cliënten, maar wel indirect. Als internbegeleiders efficiënter kunnen doorverwijzen en kunnen selecteren op welk soort kinderen geschikt zijn, dan krijgen meer kinderen de hulp die ze nodig hebben. Ook als meer Meerkring scholen samen werken met een vaktherapeut zal dit

goed zijn voor de behandelingen van kinderen, want hierdoor zullen meer kinderen (dus ook van scholen waar nu geen vaktherapeut werkzaam is) creatieve therapie kunnen krijgen. Dus indirect zal ons project de hulpverlening aan de kinderen uit het reguliere basisonderwijs ten goede komen.

2. Werken in een arbeidsomgeving,

Mijn plan past voornamelijk binnen dit segment. Het gaat om de arbeidsomgeving van vaktherapeuten uit te breiden en te verstevigen. Met dit plan wil ik de plek van vaktherapie binnen het reguliere basisonderwijs duidelijk maken. Ik als bijna afgestudeerd vaktherapeut kan de leerkrachten bij staan in het omgaan met moeilijke kinderen, want het contact tussen hulpverlener en docent kan gemakkelijker worden onderhouden als de hulpverlening plaats vindt binnen de school. Het kan dus vele positieve effecten hebben om juist de vaktherapie binnen de school aan te bieden.

3. Werken aan professionaliteit en professionalisering.

In dit segment worden twee onderdelen onderscheiden, namelijk het werken aan de eigen professionaliteit en het werken aan de professionaliteit van het beroep. Ik werk aan mijn eigen professionaliteit door me te ontwikkelen op gebied van mezelf presenteren en zelfverzekerd en professioneel over te komen. Aan de andere kant werk ik aan de professionaliteit van het beroep door de markt te verbreden waar vaktherapie een aanbod in kan hebben. Ik hoop hiermee meer stage en werk mogelijkheden te creëren voor studenten en afgestudeerde vaktherapeuten.

Ik richt mij met dit plan (in)direct en op alle drie de segmenten. De cliënten zullen uiteindelijk baat hebben bij dit product al zal ik mij in eerste instantie richten op de beroepspraktijk en de professionalisering van het beroep.

4.2.2 Relevantie vanuit beroepsmatig en maatschappelijk perspectief:

Dit plan is relevant vanuit maatschappelijk en beroepsmatig perspectief. Het beroep van de vaktherapeut wordt nog altijd niet vergoed en in deze economisch krappe tijden met vele bezuinigingen is het belangrijk dat we met zijn allen zorg dragen voor de psychische gezondheid van de kinderen en dat we als hulpverleners nieuwe bronnen aan boren om ons werk te kunnen verrichten. Gelukkig komen er steeds meer zorgverzekeraars die CT vergoeden. Het heeft veel voordelen om onze kracht in te brengen in het onderwijs. Daar hebben veel leerkrachten behoefte aan steun in hoe ze met sommige leerlingen om kunnen gaan en sommige leerlingen hebben steun nodig die de leerkracht ze niet kan bieden, zoals individuele aandacht en therapie. Ik denk dat het daarom belangrijk is om vaktherapie aan te bieden aan deze leerlingen. Dit zie ik vanuit het maatschappelijke perspectief en voor de vaktherapeut ook vanuit het beroepsmatige perspectief omdat je daarmee nieuwe banen kunt creëren. Een tweede groot voordeel van vaktherapie binnen de school is dat de kosten voor het geven van therapie naar beneden kunnen. Dit omdat je niet zelf een ruimte hoeft te betalen en andere voorzieningen.

Preventie is een belangrijk woord, want iemand die jong geholpen wordt zal vermoedelijk later minder hulpverlening nodig hebben.

4.3 Doelgroep/adresgroep/evaluatiegroep

Hieronder zal ik kort de doelgroep, adresgroep en evaluatiegroep bespreken. Ik zal bij elk kopje vermelden wie ik daaronder versta. Bij de adresgroep is nog een extra toelichting over andere groepen die ook belang hebben bij mijn product. Op die manier schets ik het hele plaatje van het veld van belanghebbende.

4.3.1 Doelgroep:

De doelgroep voor mijn product zijn uiteindelijk de kinderen uit het reguliere basisonderwijs in Amersfoort. Op de scholen zitten kinderen die behoefte kunnen hebben aan creatieve therapie. Op dit moment krijgen sommigen van heb dit niet vanwege verschillende redenen. Of er is geen CT'er op school aanwezig of het kind wordt niet aangemeld voor CT omdat er niet wordt gesignaleerd dat CT iets voor het kind kan betekenen. Dit kan komen wegens het gebrek aan inzicht van de intern begeleiders over wat CT precies inhoud en wat het voor welke kinderen kan doen. Het doel is dan ook dat door de workshop er beter en efficiënter kan worden doorverwezen. Dat er echt kan worden gekeken naar welke kinderen geschikt zijn voor CT. Uiteindelijk zal ons product dus doorwerken naar de kinderen van het reguliere basisonderwijs in Amersfoort.

4.3.2 Adresgroep:

De adresgroep van dit project zijn de intern begeleiders van de scholen die vallen onder stichting 'De Meerkring'. Zij zijn de schakel tussen de kinderen en de CT'er en hebben daarmee de taak om kinderen mocht dit nodig zijn door te verwijzen naar CT. Helaas gebeurt dit nog niet altijd en is er nog steeds een deel van de scholen die geen CT'er binnen de school hebben. Als de intern begeleiders meer betrokken worden bij CT binnen de school, zullen op den duur meerdere scholen een CT'er willen hebben en kan er efficiënter worden doorverwezen.

4.3.3 Andere belanghebbenden:

Naast de doelgroep waar we uiteindelijk voor werken zijn er ook nog twee andere groepen die belang hebben bij ons product. Ik zal deze beide groepen hieronder benoemen.

Ouders:

Naast de kinderen die de hulp krijgen die ze nodig hebben door meer creatief therapeuten binnen de scholen hebben ook ouders hiervoor belang. Er zijn twee grote voordelen van een therapeut binnen de school, boven een therapeut die ergens anders werkt en dat is, een lagere drempel en daarnaast kunnen de kosten een stuk lager blijven. Voor ouders zijn dit twee belangrijke punten.

De drempel is lager omdat ouders niet buiten school met hun kind naar een therapeut te hoeven gaan. Vaak werken beide ouders en hebben ze geen tijd om dit ernaast te doen. Ook voor het kind kan het dan gemakkelijk een moeten worden. Als de therapie binnen de school plaats vind, dan is de drempel voor ouders vaak kleiner. Het kan zwaar zijn voor ouders als ze beseffen dat hun kind een probleem heeft waarvoor hij in therapie moet. Als het dan binnen schooltijd plaats kan vinden dan kunnen ouders er gemakkelijker aan wennen. En voor het kind is het vaak alleen maar leuk om even uit de klas gehaald te worden.

Het tweede punt is dat een vaktherapeut binnen de school aanzienlijk minder kost dan een therapeut die zelfstandig werkt en een eigen praktijk heeft. Ik zou als afgestudeerde vaktherapeut voor 40 euro per uur kunnen werken, aangezien ik zelf geen ruimte hoeft te huren. Een vaktherapeut met een eigen praktijk vraagt al snel 60 tot 80 euro per sessie. Dit is

best een groot verschil en zal voor ouders ook een grote meevaller zijn. Daarnaast is een stagiaire gratis.

Leerkrachten:

Ook leerkrachten hebben belang bij het hebben van een vaktherapeut binnen de school. De lijntjes tussen de therapeut en de leerkracht zijn direct en daarmee een stuk korter dan met hulpverleners buiten de school. Als er problemen met het kind zijn in de klas dan kan de leerkracht dit gelijk aan geven aan de therapeut. Op die manier kan er sneller actie worden ondernomen als er een probleem ontstaat of dreigt te escaleren. Leerkrachten zien de kinderen dagelijks en zijn dus belangrijke personen als het gaat om signaleren van problemen.

Stagiaires/ afgestudeerde CT'er:

Als de workshop er uiteindelijk toe zal leiden dat er meer scholen zijn die willen samenwerken met een creatieve therapeut, betekent dat ook werkgelegenheid. Dit zowel voor afgestudeerde creatieve therapeuten als voor stagiaires. Het is belangrijk om in deze economische krappe tijden nieuwe markten aan te boren. Momenteel zijn er wel stages en werkplekken, maar niet zo veel. Door CT binnen de school te promoten kan de werkgelegenheid dus toenemen.

4.3.4 Evaluatiegroep:

Mijn evaluatiegroep bestaat momenteel uit drie mensen namelijk:

K.L. Blase:

Kees Blase is directeur van Hartfocus een bedrijf die trainingen en workshops geeft in de hartcoherentie methodiek. Hij is hiervoor vaak bij scholen langs geweest en heeft vele trainingen en workshops gegeven, zowel aan leerkrachten als aan klassen. Ook geeft hij een aantal keren per jaar trainingen hartcoherentie aan o.a. coaches, psychiaters en andere therapeuten en belangstellenden.

Ik heb Kees Blase gevraagd om deel uit te maken van mijn evaluatiegroep vanwege zijn jaren lange ervaring met het geven van workshops en cursussen. Ik denk dat ik veel van hem kan leren op dit gebied en hij zal mij van feedback kunnen voorzien betreffende de workshop, inhoud, tips voor het geven van een goede workshop etc.

Marcella Klamer:

Marcella is beeldend therapeut binnen twee scholen van 'Meerking'. Zij begeleid derdejaars studenten met hun stage en zij heeft ervoor gezorgd dat 'De Meerkring' enthousiast werd over CT binnen het onderwijs. Zij heeft gezorgd voor informatie over CT voor de scholen en verscheidene voorlichtingen gegeven over het belang van CT.

Marcella heeft mij in mijn derde jaar ook begeleid en wil nu dit uit maken van mijn evaluatiegroep. Ik denk dat ik veel aan haar expertise kan hebben omdat zij al verscheidene jaren werkt met CT binnen het onderwijs en specifiek binnen deze stichting. Ook heeft zij eerdere voorlichtingen gedaan voor de intern begeleiders, waardoor ze enig idee heeft over welke informatie al bekend is en hoe ik hierop het beste zou kunnen aansluiten.

Jacqueline Duijvestijn:

Jacqueline is intern begeleider op OBS De Meander in Amersfoort. Dit is de school waar ik vorig jaar stage heb gelopen en ook dit jaar nog werkzaam ben als dramatherapeut i.o. In mijn stage heeft Jacqueline me altijd begeleid en zij is een groot voorstander van vaktherapie in het reguliere basisonderwijs. Aangezien zij werkt binnen stichting de Meerkring en de andere intern begeleiders kent, zal zij goede feedback kunnen geven over de haalbaarheid van de workshop en de aansluiting bij de intern begeleiders.

Jolande Buitenhuis:

Jolande is speltherapeut en supervisor. Zij heeft momenteel haar eigen praktijk 'De vlieger' in Amersfoort en heeft daarvoor onder andere gewerkt als groepsleider in een medisch kinderhuis, als spelbegeleider in het speciaal basisonderwijs en als ambulant speltherapeut. Daarnaast is zij ook supervisor. Ik heb Jolande Buitenhuis gevraagd deel uit te maken van mijn evaluatiegroep aangezien zij veel ervaring heeft met het geven van therapie aan kinderen en bekend is met het werken binnen scholen. Daarnaast liggen speltherapie en dramatherapie dicht bij elkaar. Ik denk dat zij wellicht een verrassende kijk kan hebben op mijn product.

4.4 Criteria voor Planmatigheid van uitvoering evaluatie en beoordeling

Hieronder zal ik concreet maken wat ik per week ga doen en hoeveel tijd ik daarvoor vermoed nodig te hebben. Vervolgens zal ik mijn mijlpalen benoemen en de afspraken die ik heb gemaakt met mijn evaluatiegroep op het gebied van deadlines en de evaluatieprocedure.

4.4.1 Tijdsplanning/stappenplan:

<u>Week:</u>	<u>Handelingen/activiteiten</u>	<u>Geschatte tijd</u>
Periode A/B	- Onderzoeken wat er allemaal gedaan moet worden voor PP - Eerste idee voorleggen aan Hans van Keken - Vooronderzoek - Start plan van aanpak	} totaal 30 uur
C1	- vooronderzoek - lezen van PO/PP van voorgaande jaren - Plan van aanpak schrijven - Overleggen met Yvonne over samenwerking - Overleggen met IB'er Jacqueline over stand van zaken enquêtes - Binnen gekomen enquêtes lezen - De evaluatiegroep benaderen en afspraken maken	15 uur 4 uur 6 uur 3 uur 0,5 uur 3 uur 1 uur
C2	- afspraak maken met consultant over bespreken vorderingen - vooronderzoek afronden - plan van aanpak afronden - formuleren van hoofd en deelvragen en start literatuur onderzoek - Afspraak voor interview Marcella Klammer en K.L. Blase over het geven van een workshop op een basisschool	0,10 uur 10 uur 5 uur 10 uur 0,20 uur
C3	- Afspraak consultant voor goedkeuring plan van aanpak	0,50 uur

	- Interviews Marcella Klamer en K.L. Blase - Literatuur onderzoek - Herschrijven van het plan van aanpak en uitbreiden vooronderzoek - 3^e persoon voor evaluatiegroep benaderen + afspraken maken	7 uur 15 uur 10 uur 1 uur
C4	- literatuur onderzoek - deelvraag 1 & 2 beantwoorden	20 uur 15 uur
C5	- Literatuur onderzoek - Beantwoorden deelvragen 3 & 4	15 uur 15 uur
C6	- Literatuur onderzoek - Deelvraag 5 beantwoorden	20 uur 10 uur
C7	- Conclusies trekken per deelvraag - conclusies trekken gehele onderzoeksverslag - bedenken casus voor de workshop - Mailen met consulent over de voortgang en afspraken maken.	15 uur 10 uur 2 uur 2 uur
C8	- opzet schrijven van de workshop - bedenken werkvormen	15 uur 10 uur
C9	- opzet workshop verder uitschrijven - concept plan voorleggen aan K.L. Blase voor tips en trics - conceptplan voorleggen aan Marcella Klamer - conceptplan voorleggen aan Jacqueline Duijvestijn - voorbereiden welkomst verhaal + opdracht en uitleg - zoeken naar nog een deelnemer voor mijn evaluatiegroep en maken van afspraken.	10 uur 3 uur 3 uur 3 uur 5 uur 2 uur
D1	- laatste voorbereidingen workshop + het opstellen van een evaluatieformulier - Verbeteringen doorvoeren in de handleiding of reageren op de feedback.	10 uur 10 uur
D2	- uitvoeren van de workshop voor IB'ers van 'de meerkring' - evaluatieformulieren verwerken - procesverslag schrijven	8 uur 10 uur 5 uur
D3	- reflecteren op de workshop - alles voorleggen aan de evaluatie groep (+ voorbereiden bijeenkomst)	9 uur 10 uur
D4	- Lay-out maken en stylen van het verslag - Reageren op de feedback - Eerste correcties doorvoeren (als feedback al binnen is) - Procesverslag stylen + afmaken	20 uur 5 uur 10 uur 5 uur
D5	- correcties doorvoeren, reageren op feedback en laatste check - Alles uitprinten en binden	15 uur 8 uur
D6	- Voor 12 uur inleveren van het complete PP	1 uur

	<u>Totaal</u>	<u>422,5 uur</u>
--	----------------------	-------------------------

4.4.2 Mijlpalen:

Zoals in mijn activiteitschema en tijdsplanning te lezen staat zijn er een aantal weken waarom bepaalde sub onderdelen klaar zijn. Ik zal deze mijlpalen hieronder noteren.

Week C3: Plan van aanpak en voor onderzoek af

Week C7: onderzoek af

Week D2: Het geven van de workshop

Week D4: Procesverslag af

Week D5: Alles uitprinten en binden en voor de laatste keer bekijken

Week D6: Alles inleveren

4.4.3 Afspraken evaluatiegroep:

- In de eerste weken van periode C voer ik met alle personen uit de evaluatiegroep een gesprek. Dit gesprek is informatief en kan de vorm hebben van een interview of open gesprek. Het is de bedoeling om informatie te krijgen voor het uitvoeren van het plan.
- In week C9 leg ik mijn concept plan voor de workshop voor aan K.L. Blase, Marcella Klamer en Jacqueline Duijvestijn voor feedback en tips voor de workshop. Waarna ik nog dingen kan aanpassen voor het daadwerkelijk geven van de workshop. Ik zal dit doen aan het begin van de week (2,3 of 4 april) waarna zij tot midden week D1 hebben om feedback te geven (tot 11 april)
- In week D3 (na de workshop) leg ik het uiteindelijke resultaat voor aan K.L. Blase, Marcella Klamer en Jacqueline Duijvestijn voor feedback en vervolgens kan ik nog dingen aanpassen voor ik mijn eindverslag moet inleveren. Ik verstuur het bestand of presenteer het geheel begin die week (uiterlijk 25 april). Dan hebben beide personen de rest van de week en begin de week erna om feedback te geven (deadline 1 mei).

5. De uitvoering

In eerste instantie vorderde het schrijven van mijn product snel. Ik ben al fanatiek begonnen in periode A/B en was een eind opgeschoten met mijn vooronderzoek voor begin periode C. Ook na het schrijven van mijn plan van aanpak kon ik snel verder. Wel bleek dat mijn planning op sommige momenten moeilijk te handhaven was, aangezien ik soms afhankelijk was van antwoorden van anderen. Ik heb daardoor hier en daar wat aan mijn planning aangepast gedurende het uitvoeren, maar de deadlines heb ik allemaal gehaald. Voor een preciezere beschrijving heb ik hier onder per week (of per 2 weken) opgeschreven wat er is gebeurd en welke keuzes ik heb gemaakt.

Ik merkte dat het vooral aan het einde heel snel ging. Het begin leek langer te duren en toen leek ik ook minder op te schieten. Als je het einde bijna nadert zie je in een keer vooruitgang. Tijdens het doen van het onderzoekje liep ik tegen weinig problemen aan. Het was jammer dat, van de praktijken die ik heb gemaaild over hun werkzaamheden in het onderwijs, ik van velen geen reactie kreeg. Dit maakt dat ik alsnog geen compleet beeld kan scheppen. Gelukkig waren er ook mensen die wel reageerden en gemotiveerd waren om mee te werken.

Week C1 en C2

Deze weken stonden in het teken van opstarten. Ik had al een begin gemaakt (samen met Yvonne) met het vooronderzoek en plan van aanpak. Hier hebben we al flink wat tijd in gestoken. Deze week bleek dat Yvonne moeite had met de werkdruk van het 3^e en 4de jaar. In overleg met Yvonne heb ik besloten om alleen verder te gaan met dit PP. Het was een moeilijke keuze, maar uiteindelijk wel verstandig. We kwam tot deze beslissing omdat Yvonne bijtijds voorzag dat zij haar 3de jaarsstage en 4de jaars PP niet zou kunnen combineren. Ik heb deze weken dan ook mijn plannen aangepast en ik ben alleen verder gegaan met vooronderzoek, plan van aanpak en daarna de uitvoering.

Week C3

Op 13 februari heb ik een gesprek gehad met Neel de Haan (consulent) over mijn vooronderzoek en plan van aanpak. Na dit gesprek heb ik de rest van de week nodig gehad om haar feedback te verwerken en mijn plan van aanpak verder uit te werken en aan te passen. Ook heb ik deze week de interviews met K. Blase en M. Klamer gedaan. Deze interviews hebben mij veel inzichten gegeven in de mogelijkheden voor het geven van een workshop.

Na het gesprek met Neel de Haan heb ik besloten om mijn methodisch verslag meer als onderzoek vorm te geven. Het is een onderzoek geworden waarin deelvragen worden beantwoord waar mijn handleiding uiteindelijk uit voort komt.

Na de gesprekken met K. Blase en M. Klamer heb ik de keuze gemaakt voor de definitieve vormgeving van mijn product. De kennis van K. Blase en ervaringen van M. Klamer in het reguliere basisonderwijs van Amersfoort hebben mij tot deze beslissingen gebracht. Waar nodig heb ik mijn plan van aanpak aangepast. Ook heb ik met M. Klamer besproken hoe ik de intern begeleider die de agenda van de overleggen hanteert het beste kan benaderen.

Week C4, C5 en C6

Deze weken heb ik vooral gewijd aan het doen van het onderzoekje. Ik heb vragenlijsten aan vaktherapeuten over het hele land gestuurd en ik heb literatuur en artikelen gelezen over het geven van vaktherapie in het reguliere basisonderwijs en het geven van een ervaringsgerichte workshop. Voor zover dat mogelijk was heb ik ook zoveel mogelijk van het onderzoeksverslag geschreven.

Het bleek niet realistisch om per week twee deelvragen geheel te beantwoorden. Daarom heb ik ervoor gekozen om het beantwoorden van de deelvragen anders in te delen. Ik ben in week C4 begonnen met het plannen en bekijken van hoe ik de deelvragen kon gaan beantwoorden, het schrijven van vragenlijsten voor intern begeleiders en het zoeken van literatuur. In week C5 heb ik de eerste twee deelvragen kunnen beantwoorden en in de overige weken tot C9 heb ik steeds een stukje gedaan. Hoe snel ik een deelvraag kon beantwoorden was mede afhankelijk van de reactie tijd van professionals en uitzoektijd van de literatuur. Aangezien dit anders liep dan gepland ben ik vanaf week C5 ook alvast begonnen met het vorm geven en schrijven van de handleiding. Deze twee onderdelen zijn daarom meer samen opgegaan dan eerst was gepland.

Helaas kwam in week C6 ook een vervelende mededeling. De intern begeleider die verantwoordelijk is voor het inplannen van de workshop, wilde helaas niet meer meewerken. Zij was van mening dat een aantal intern begeleiders die het nut van de workshop nog niet inzagen (aangezien zij al ervaring hebben met vaktherapie) voor alle intern begeleiders spraken. Zij wilde dat ik mijn plan zou aanpassen en halverwege maart nog een nieuw PP zou gaan doen. Het lastige hieraan is dat ik weet dat de directie graag op elke school een vaktherapeut zou zien, maar dat de intern begeleiders van Meerkring zelf verdeeld zijn in drie kampen. Bepaalde intern begeleiders hebben al ervaring met vaktherapie en weten daarmee al hoe vaktherapie in zijn werk gaat. Een aantal andere intern begeleiders zijn heel enthousiast en willen meer weten. Ten slotte is er een groep die zich op de achtergrond houdt. Zij spreken zich niet uit over wel of geen vaktherapie en ik vermoed dat zij dat blijven doen tot de directie besluit het verplicht te stellen of niet. Dit is jammer want hierdoor blijft vaktherapie een onderschat onderdeel in het reguliere basisonderwijs. Na deze tegenslag heb ik een uitgebreide mail gestuurd waarin ik nog eenmaal het nut van vaktherapie en de workshop heb uitgelegd. Helaas heeft de intern begeleider waar het om gaat besloten hier niets mee te doen. Zij heeft hierop helaas niet meer gereageerd. Ik heb besloten om niet het gevecht aan te gaan tegen intern begeleiders die het nut en belang van vaktherapie wel in zien (want dat kwam uit eigenlijk alle enquêtes) maar daarmee ook het idee hebben alles al te weten. Zij hebben niet het idee dat ik als student iets nieuws kan vertellen. Gelukkig zijn het allemaal mensen en zijn er dus ook velen die wel het belang van de workshop in zien. Het was binnen de tijd niet meer te doen om andere scholen te benaderen voor het aanbieden van de workshop. Uit deze tegenslag meteen de conclusie trekken dat er geen behoefte is aan de workshop vind ik te kort door de bocht. Wat ik heb waargenomen is dat een paar intern begeleiders met hun mening overheersten. Ik heb ook hele leuke reacties gehad (o.a. van de intern begeleider die in mijn evaluatiegroep zit en veel heeft gehad, ondanks haar ervaringen met CT die als ruim te betitelen zijn, van alleen al het lezen over de workshop). Ik weet dat er bij de Meerkring veel intern begeleiders wel open staan voor vaktherapie en daar ook tijd voor willen vrijmaken, maar de dominante houding van bepaalde personen houdt dat tegen. Dit is spijtig, maar hier kan ik als student momenteel weinig aan veranderen. In overleg met mijn consulent heb ik het hierbij gelaten.

Week C7 en C8

In de weken C7 en 8 gaan het schrijven van de workshop en het onderzoek redelijk gelijk op. Door mij te focussen op alle twee de verslagen zorg ik ervoor dat ik verder kan blijven gaan. Als antwoorden van mensen langer op zich laten wachten dan ingepland kan ik doorgaan met het andere product. Dit werkt voor mij en zorgt ervoor dat de ingeplande activiteiten soms verschuiven, maar dat ik over het geheel gezien niet achter kom te lopen op schema. Helaas heb ik nog geen echte duidelijkheid over de workshop en hoop ik elke dag op een antwoord van de intern begeleider die de workshop moet inplannen. Maar na drie weken heb ik geen hoop meer dat de workshop nog door gaat. Ik ga me daarom nu echt richten op het vinden van een nieuwe presentatievorm en ik laat me niet uit het veld slaan. Mijn product is goed en de reacties zijn mooi. Dat niet iedereen daarvan de waarde kan inzien is spijtig. Ik heb deze week dan ook studenten en vaktherapeuten benaderd die werken met kinderen in het onderwijs of die met die doelgroep stage hebben gelopen. Aan hen heb ik gevraagd mij te beoordelen. Gelukkig hebben velen hierop positief gereageerd. Ook heb ik mailcontact gehad met mijn consulent om de voortgang voor te leggen en een nieuwe afspraak te maken om dit te bespreken.

In week C8 stond het afronden van mijn concept handleiding centraal. Bij de mijlpalen stond deze deadline (begin volgende week) duidelijk genoemd. Ondanks dat de noodzaak eraf is om de handleiding op dit moment te laten corrigeren, wil ik de streefdatum toch halen en het is gelukt.

Week C9

Deze week stond in grote lijnen in het teken van het afronden van mijn onderzoek. Ik heb hier veel aandacht aan besteed en er blijven altijd puntjes om bij te schaven. Het afronden van de basis in elk geval gelukt. Er staat nu een redelijk onderzoek, dat nog beter gemaakt kan worden door te schaven. Ook ben ik deze week met de drie personen uit mijn evaluatiegroep weer het gesprek aan gegaan. Ik heb de stand van zaken verteld en mijn conceptplan voorgelegd. Allen hebben zij vanuit hun eigen referentiekader naar mijn concepthandleiding gekeken en mij tips en adviezen gegeven om verder te kunnen en de handleiding kwalitatief beter te maken. Het viel me op dat zij ook al veel goede dingen zagen en dat er weinig punten waren waar ik echt iets aan moest verbeteren.

Ik heb naar aanleiding van de gesprekken de keuze gemaakt om de prijs te verhogen zodat het overeen komt met een normale prijs voor een workshop. Ik deed mezelf te kort door een vaktherapeuten tarief te vragen per uur. Dit komt niet overeen met de norm of richtprijs voor workshopleiders. Dit vertelde Kees Blase mij in een gesprek over mijn plan. Hij gaf aan dat scholen (ondanks bezuinigingen) ook geld krijgen voor cursussen/workshops en bijscholing van de leerkrachten/intern begeleiders. Van dat geld kan ook deze workshop worden betaald. Dit was voor mij een interessant inzicht. Daarnaast is het niet goed voor de markt als je ver onder de normale prijs gaat zitten.

Ook heb ik deze week met Hans van Keken gemaild over mijn evaluatiegroep en ik heb besloten om mijn evaluatiegroep uit te breiden met 1 persoon. Ik heb Jolande Buitenhuis bereid gevonden om deel te nemen. Jolande Buitenhuis is speltherapeut en ook bekend met stichting 'Meerkring'. Hiermee bestaat mijn evaluatiegroep uit 4 personen.

Week D1 en D2

Deze weken stonden in het teken van het aanvullen van mijn handleiding naar aanleiding van de feedback van mijn evaluatiegroep. Deze weken ben ik ook druk geweest met het mailen van studenten en vaktherapeuten met de vraag of zij ook naar mijn handleiding willen kijken. Gelukkig kreeg ik hierop veel leuke en goede reacties. Jammer was wel dat mijn webmail niet meewerkte waardoor ik veel mailtjes weer opnieuw kon versturen en sommigen mijn mail twee keer kregen. Veel studenten reageerden snel en hun feedback heb ik waar nodig ook meteen toegepast in de handleiding. Daarnaast ben ik deze weken ook weer in de weer geweest met mijn onderzoek. De hoofdlijnen stonden goed, maar ik moest alle hoofdstukken nog nalezen en aanvullen. Ook heb ik in een gesprek met mijn consulent gehad (begin week D1) en hebben we gesproken over mijn onderzoek, handleiding, de presentatie en vernieuwde adresgroep. Mijn consulent gaf me nog een tip om mijn onderzoek sterker te maken. Hierdoor moest ik wel een aantal stukken herschrijven. Neel de Haan was positief over mijn plannen om mijn handleiding voor te leggen aan studenten en vaktherapeuten en het leek haar een goede oplossing. We hebben afgesproken dat ik op deze lijn verder ga. De hele week (D2) heb ik besteed aan het herschrijven van mijn onderzoek en handleiding zodat beiden geëvalueerd konden worden. Ik heb aan het eind van deze week de complete handleiding en onderzoek voorgelegd aan mijn evaluatiegroep.

Week D3

Deze week stond voornamelijk in het teken van onderhouden van contact met mijn adresgroep en het schrijven van mijn procesverslag. Ook in het schrijven van dit procesverslag zit veel tijd. Daarom kon ik deze week goed gebruiken. Ik kon niet zo veel doen aan mijn handleiding en onderzoek omdat ik eerst de feedback af moest wachten. Daarom heb ik mij gericht op andere onderdelen van het afstuderen, o.a. mijn essay en eindpresentatie die ook nog gedaan moeten worden.

Aan het einde van deze week kwam de eerste feedback langzaam binnen. Ik ben daarna meteen begonnen met het verwerken van de gekregen feedback.

Week D4

Deze week (en de vakantie de week ervoor) heb ik vooral besteed aan het verwerken van de feedback en het schrijven van mijn procesverslag. In beide onderdelen heb ik dan ook veel tijd gestoken. Het verwerken van de feedback en op een duidelijke manier hierop reageren in dit verslag vond ik lastig. Keuzes die ik in de afgelopen week heb gemaakt zijn terug te vinden in de bijlagen. Daarin reageer ik op de feedback van mijn adresgroep en mijn evaluatiegroep en verwoord ik waarom ik iets wel of niet aanpas.

Week D5 en D6

Deze weken staan in het teken van afronden/uitprinten en inleveren. Op maandag 14 mei laat ik de verslagen binden en dan zal ik alles op donderdag 17 mei inleveren.

6. De presentatie

6.1 Geplande presentatie:

Het was de bedoeling om de workshop werkelijk te geven. Al vanaf oktober 2011 was ik bezig met het leggen van contacten met de intern begeleider die de workshop in diende te plannen. Op die manier zou ik mijn workshop ook echt uit kunnen proberen. Ik liep alleen tegen een aantal problemen aan. De directie van de Meerkring die graag een vaktherapeut op elke school wil, nam weinig verantwoordelijkheid en was van mening dat ik het zelf moest organiseren met de intern begeleiders. Helaas verliep de communicatie niet zoals gewenst, dit kwam doordat de intern begeleider die dit zou moeten regelen, steeds erg traag reageerde op mijn mails (op alle e-mails tussen oktober en januari heb ik nooit reactie gehad). Ook heeft Jacqueline Duijvestijn, de intern begeleider van 'de meander', namens mij geprobeerd contact te krijgen met deze vrouw, maar ook zij kreeg weinig reactie. Daarnaast wilde ze eerst de workshop wel inplannen en een paar weken later niet meer. Ik heb haar nog geprobeerd te overtuigen van het belang van de workshop, maar het mocht niet baten. Door dat ze telkens zo laat of helemaal niet reageerde en in het begin had toegezegd het in te plannen, had ik geen tijd meer om te kijken of ik de workshop bij een andere stichting kon doen.

6.2 Problemen bij het organiseren

Binnen het reguliere basisonderwijs ben ik tegen een aantal zaken aangelopen, namelijk: de houding van de intern begeleiders tegenover de creatief therapeut. Het is duidelijk dat velen wel een stagiaire willen, maar als ze er echt tijd in moeten steken zoals in de workshop dan is dat te veel gevraagd. Ook tijdens het werken het afgelopen jaar merkte ik een houding op binnen de school, zowel van de leraren als een van de intern begeleiders en de directie. Aan de ene kant willen ze graag dat ik er ben, maar als het hen iets moet kosten (of tijd of geld) dan is dat een probleem. Ik heb het idee dat ze nog niet zien wat voor extra's de vaktherapeuten leveren. Ik heb het ook gemerkt de laatste keer dat ik iets heb gehoord van de intern begeleider die de workshop in zou moeten plannen. Ze gaf namelijk aan dat ik (eind maart) wel even een ander project kon doen, namelijk een folder maken omdat dat beter bij hen aan zou sluiten. Misschien dat ik dan volgend jaar de workshop gratis zou kunnen geven voor een team van de school. Aan de ene kant is het vast goed bedoeld dat ze meedenkt, aan de andere kant vind ik het veel lef hebben om te denken dat een project waar ik al bijna 5 maanden mee bezig ben, wel even kan wijzigen voor hun.

Ik denk niet dat het product zinloos is of dat er geen mogelijkheid is. De volgende keer ga ik het anders aanpakken. Dan zal ik vanuit de directie gaan werken en aangeven dat als zij op elke school een therapeut willen, ze zorg moeten dragen voor de workshop. Op die manier pak je het van boven aan. Helaas was dat toen het nodig bleek te zijn, tijd technisch niet meer mogelijk. Tijdens het willen plannen heb ik onvoldoende rekening gehouden met de houding van de intern begeleiders. Ik heb nog niet eerder zoiets geprobeerd te organiseren en daaraan zijn dan ook een aantal fouten te wijten. Mocht ik nog een keer een workshop organiseren dan ga ik het voorleggen aan de (adjunct)directeur van de stichting om het in te laten plannen.

6.3 Uiteindelijke presentatie

Toen de workshop niet meer door ging heb ik een andere manier bedacht om mijn product aan een grotere groep mensen te laten zien. Ik heb ervoor gekozen om mijn handleiding voor te leggen aan studenten en afgestudeerde vaktherapeuten en hun een mening te laten geven over het uiterlijk en de bruikbaarheid van de handleiding. In totaal hebben 3 vaktherapeuten en 8 studenten de handleiding bekeken en hun mening daarover gegeven. In bijlage 1 zal ik de ingevulde evaluatieformulieren bijvoegen.

6.4 Waarom studenten en vaktherapeuten als adresgroep

Ik heb ervoor gekozen om studenten en vaktherapeuten als adresgroep te nemen, aangezien zij met het product overweg moeten kunnen. De intern begeleiders zijn uiteindelijk de adresgroep, aangezien het product aan hen aangeboden word, maar de studenten en vaktherapeuten moeten met het product overweg kunnen om de workshop aan te kunnen bieden. Daarom vind ik hun mening zeer relevant. Het zegt iets over hoe bruikbaar het product is en of het goed in elkaar zit, want het is de bedoeling dat men zo van start kan gaan met de handleiding en wie hebben daar een beter zicht op dan studenten en vaktherapeuten zelf. Bij de studenten heb ik geselecteerd op studenten die in het reguliere of speciaal basisonderwijs stage hebben gelopen. Zij hebben al enige voorkennis over de doelgroep en ze zijn veel al bekend met intern begeleiders en de rol van de vaktherapeut in het reguliere basisonderwijs. Voor de vaktherapeuten geldt hetzelfde.

6.5 Reactie op de evaluatieformulieren van de adresgroep

De adresgroep kan ik onderverdelen in twee subgroepen. Ik heb mijn product voorgelegd aan studenten en aan vaktherapeuten. De studenten zijn over het algemeen positief. Wel merk ik dat zij kritischer kijken naar de lay-out en spelling en uitgebreider antwoord geven op de vragen. Dit komt wellicht omdat ook zij druk zijn met hun afstudeer product en daardoor op een andere manier kijken. De vaktherapeuten staan ook positief tegenover mijn product. Zij zien het belang van de handleiding en geven kort en bondig feedback. Door sommige vaktherapeuten worden nog tips gegeven uit eigen ervaring. Dit vind ik zeer waardevol. Er is ook een therapeut die al het plan had om een workshop te gaan geven en daarvoor nu mijn product wil gebruiken. Ik zie dit als een mooi compliment. In bijlage 1 heb ik de evaluatieformulieren van de studenten gescheiden van die van de vaktherapeuten. In bijlage 1.1 vind u de evaluatieformulieren van de studenten, waarna ik in bijlage 1.2 reageer op hun evaluaties. Vervolgens vind u in bijlage 1.3 de evaluatieformulieren van de vaktherapeuten en in bijlage 1.4 mijn reactie op de evaluaties van de vaktherapeuten.

7. De Evaluatie

7.1 Evaluatieprocedure

Als evaluatieprocedure heb ik ervoor gekozen om de bestanden, zowel de handleiding als het onderzoek via een evaluatieformulier te laten evalueren door mijn evaluatiegroep. Hieronder kunt u nog een keer lezen uit welke mensen mijn evaluatiegroep bestaat. De deelnemers van de evaluatiegroep hebben ongeveer anderhalve week de tijd om ernaar te kijken. De deadline staat op dinsdag 1 mei. Ik heb bewust gekozen voor een schriftelijke evaluatie aangezien ik dat beter kan verwerken. Ik kan gemakkelijk punt voor punt kijken of er nog onderdelen moeten worden aangepast en de antwoorden vergelijken met die van de andere deelnemers uit de evaluatiegroep. Dit geeft voor mij overzicht en structuur. Daarnaast kan ik de evaluatieformulieren ook in dit verslag bijvoegen en hierop reageren. Zo kan ik uitleggen waarom ik bepaalde keuzes maak.

7.2 De evaluatiegroep

Mijn evaluatiegroep bestaat uit 4 personen. Voor de duidelijkheid heb ik de feedback graag bij elkaar houden. Dit betekent dat ik ervoor heb gekozen om in bijlage 2 hier verder op door te gaan. U vindt daar alle reflecties op zowel het onderzoek als de handleiding. Ik heb het gebundeld op de volgende manier: Bijlage 2.1 vindt u de evaluatie op mijn onderzoek van Jolande Buitenhuis met mijn reactie hierop. Daaronder staat de evaluatie van op mijn handleiding van Jolande Buitenhuis met mijn reactie daarop. Op deze manier heb ik ook de feedback van Kees Blase, Marcella Klammer en Jacqueline Duijvestijn geordend.

8. Conclusie

Het schrijven van dit verslag, onderzoek en handleiding vond ik een zinvolle besteding van de afstudeerperiode. Ik heb veel geleerd over het organiseren van een workshop, ook wat je niet moet doen. Maar ik heb ook geleerd over mezelf en hoe ik erin sta. Graag doe ik alles over de mail, zeker als ik mensen niet ken vind ik dat gemakkelijk. Maar het is niet altijd de beste manier. Daar kom ik nu ook heel duidelijk achter. Ik weet van mezelf dat ik soms dingen moet ervaren voor ik het kan en wil veranderen. Nu weet ik dat ik meer persoonlijk contact zal moeten maken en onderhouden. Dan kom je veel verder dan over de mail.

Iets anders wat ik heb geleerd is op gebied van schrijfvaardigheid en lay-out. Wat vaak in de feedback van anderen terug kwam was dat ik meer alinea's mag maken en de lay-out rustiger mag houden. Vaak springt een voorblad er bij mij helemaal uit, maar dat leest prettiger als er niet een hele kakofonie aan kleuren is.

Het belangrijkste van feedback vragen is dat je er als schrijver iets van leert en bereid bent om uit je eigen referentiekader te kijken. Ik heb in dit verslag en mijn handleiding en onderzoek wel laten zien dat ik dat kan en daar toe bereid ben. Ik heb laten zien waar mijn krachten en ervaringen toe hebben geleid en dat ik die ervaringen ook kan verwerken in een product. Men zegt wel eens dat je meer leert van iets wat niet lukt of niet meteen lukt dan van iets wat je zonder enige moeite afaaat. Als je hiernaar kijkt kan ik met een gerust hart zeggen dat ik veel heb geleerd.

Als conclusie betreffende dit eindstuk kan ik zeggen dat er veel komt kijken bij het organiseren van een workshop. Er is veel waar je als workshopleider over na dient te denken en veel beslissingen die gemaakt moeten worden. Het is ook iets waar je je wel even in moet verdiepen. Met de handleiding die ik geschreven hebt, heb je op een rijtje wat je allemaal moet doen en waarmee je rekening moet houden.

Ik vind het belangrijk dat de kinderen in het reguliere basisonderwijs meer aandacht krijgen. De kinderen hebben het al moeilijk in de, soms wel erg, grote klassen. Daarom is vaktherapie in het reguliere basisonderwijs waardevol. Een vaktherapeut in het reguliere basisonderwijs moet vaak extra moeite doen om werk te krijgen en veel PR is er nodig in deze tak. Maar de kinderen verdienen die extra aandacht. Ik hoop door deze handleiding een klein stukje verlichting brengt aan de vaktherapeuten en stagiaires die continu hun werk moeten verdedigen.

9. Aanbevelingen

Het is belangrijk dat er een goed en gedegen onderzoek komt naar vaktherapie in het reguliere basisonderwijs. Hierbij dienen ook verschillende therapie methoden onderzocht te worden. Hier kan het vak door groeien en verbeteren. Ook zou het de positie van vaktherapeuten in het basisonderwijs versterken.

Voor vaktherapeuten die in het reguliere basisonderwijs werken/willen werken raad ik aan om veel aan PR te doen. Laat zien wie je bent en wat je kunt bereiken met het vak. Door intern begeleiders of ouders een werkvorm aan te bieden zul je ze op een hele andere manier bereiken dan door alleen het gebruik van woorden. Natuurlijk zijn er naast deze workshop nog tal van mogelijkheden te bedenken om informatie over te brengen en je adresgroep te bereiken. Wel is het me duidelijk geworden dat je niet helemaal zonder deze PR kan. In deze tak zul je jezelf continu moeten laten zien en vechten voor je plek.

10. Literatuurlijst:

10.1 Boeken:

Highmore Sims, N. (2007) *Workshops, de complete handleiding voor geweldige workshops*, Benelux:Pearson Education

Smeijsters, H. (2008) *Handboek creatieve therapie*, derde druk, Hoofdstuk 4 blz. 55-60

10.2 Brochures en artikelen:

Akker, D, van den en Tromp, A. (2006) Vaktherapie Beeldend binnen het basisonderwijs, een brochure voor basisscholen, P. 9 en 11,

Caminada, G. en Klamer, M. (december 2009) Het belang van het kind, *HJK*, p. 22-25

10.3 Onderzoeken:

Klamer, M. praktijkonderzoek (2007) Elke school zijn eigen therapeut, Leerlingenzorg of jeugdzorg, de taak van de reguliere basisschool

10.4 Websites:

Akker, D, van den en Tromp, A. Creatieve therapie in het onderwijs,
[http://www.beeldendevaktherapie.nl/creatieve therapie binnen het onderwijs](http://www.beeldendevaktherapie.nl/creatieve_therapie_binnen_het_onderwijs)
Geraadpleegd op 18 oktober 2011, 16:23

Leerstijlen van Kolb, <http://www.thesis.nl/kolb/> geraadpleegd op 7 februari 2012, 11:29

Leerstijlen van Kolb, http://www.dos-hsmarnix.nl/opleidingsschool?school_id=403&groep_id=575&pub_id=3341
geraadpleegd op 7 februari, 11:52

Weijers, E. Leerstijlen, <http://www.carrieretijger.nl/functioneren/ontwikkelen/leerstijlen>
Geraadpleegd op 7 februari 14:05

www.meerkring.nl, geraadpleegd op 19 oktober 2011, 13:43

Bijlage 1: De evaluatieformulieren van de adresgroep

1.1 Evaluatieformulieren studenten

1.1.1 Student 1

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk?

Duidelijke segmenten, alleen de opbouw is voor mijn gevoel niet consequent:

- "Uitleg vaktherapie / vaktherapie in scholen / rol van IBers enz" - verwijst naar bijlagen 1+2, waarbij bijlage 1 inhoud is die terugkomt in de powerpoint in bijlage 2
- Hetzelfde geldt voor "Koppeling naar de praktijk" – verwijst naar bijlagen 3+4, waarbij bijlage 3 de inhoud is, en bijlage 4 de erbij horende powerpoint.
- *Tussen* die hoofdstukken worden de werkvormen die in de workshop gebruikt worden wél uitgebreid uitgelegd.

De inhouden van "uitleg vaktherapie" en "koppeling naar de praktijk" zijn in mijn ogen cruciaal en daarmee hoofdbestanddelen van dit handboek.

De daar genoemde inhoud komt feitelijk in de workshop eerder aan bod, vandaar dat ik zelf ook de behoefte had, om hier eerder in het handboek iets over te lezen.

Ik zelf zou daarom de inhoud van bijlage 1 en 3 in de respectievelijke hoofdstukken verwerken en alleen de powerpoints als bijlage toevoegen.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

De hoofdstukken met daaronder een korte samenvatting vind ik mooi opgelost. Duidelijk!

Lay-out vind ik op zich prima, alleen de voorkant past er niet bij voor mijn gevoel.

Deze vind ik veel te onrustig en te onoverzichtelijk – regenboogkleuren **plus** schaduw **plus** Loesje **plus** nog weer een ander lay-out voor eigen gegevens. Hier mis ik focus. (Alt. Loesje eventueel apart op pagina 2?)

4. Is de handleiding geschreven in ABN?

Ik ben wel her en der spellingfouten tegengekomen, heb echter niet de tijd en de zekerheid om er iets aan te doen (ben Duitse)

Bij langere tekstpassages mis ik een overzichtelijkere indeling (nieuwe regels / alinea's). Daardoor krijgt de tekst een "gehaast" en minder zelfbewust / professioneel karakter.

(Jij kent je gedachtegangen – de lezer echter nog niet. Geef hem de kans om jou te kunnen volgen.)

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Met veel aspecten rekening gehouden, dat vind ik fijn. Dat voelt prettig en geeft veiligheid voor de workshopleider. Goed uitgewerkt, vind ik.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Vanuit mijn tegenwoordige praktijkervaring zou ik zeggen ja.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

Misschien rekening houden met in te plannen pauzes? (Frisse lucht/ roken/plassen/kletsen?)

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Ja.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen?

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding?

Veel succes ermee!!!! Marcella heeft verteld dat er gedoe was met de IBers - ik vind dat zoouou flauw!

1.1.2 Student 2

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja, je legt goed en duidelijk uit wat er allemaal in de handleiding te vinden is en waar deze voor bedoeld is. Ook de structuur is helder.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk

Ja, deze maak je inzichtelijk in de inhoudsopgave.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

Prima, op elke bladzijde is terug te vinden wat je precies aan het lezen bent. Goed lettertype.

4. Is de handleiding geschreven in ABN

Ja en je hebt er goed rekening mee gehouden dat je niet te veel vaktaal gebruikt.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ik kon de opdrachten duidelijk volgen. Helemaal wanneer je een voorbeeld noemde.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

Je zou eventueel overal een voorbeeld bij kunnen noemen.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ja

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

Niet dat ik weet

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Ja

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

Nee

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Nee

1.1.3 Student 3

Doelgroep: speciaal basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja. Ik vond het alleen lastig dat de uitleg helemaal achteraan in de bijlage zat. Zo kon ik niet per gedeelte van de workshop meteen de inhoud erbij pakken. Dit kan ook komen omdat ik het op mijn PC las en je dan helemaal moet scrollen. Het is denk ik overzichtelijker als je het op papier hebt staan en je even snel kan doorbladeren.

Als je het gewoon zo achter elkaar leest op de pc is het even goed opletten welke bijlage nou bij welk stuk hoorde.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk

Ja op zich wel.

Bij het stukje '2.4.2 opdrachten' had ik even moeite met wat je nou precies bedoelde met

opdrachten. Dit komt waarschijnlijk ook omdat ik het verkeerd las.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

In principe goed. Het is duidelijk, weinig afleidende poespas.

Het enige waar ik moeite mee had waren de twee plaatjes bij de voorpagina's van de twee gedeeltes. Ik vind dit eerlijk gezegd een beetje amateuristisch overkomen, maar dat kan ook komen omdat ik het geen mooie plaatjes vind. Dat is natuurlijk een persoonlijke smaak, maar ik snapte de toegevoegde waarde er ook niet echt van...

Verder vond ik de achtergrond kleur van de PowerPoint erg schreeuwend naar me toekomen. Rood is een heftige kleur voor een PP en was voor mij een beetje afleidend van de tekst, het eerste wat ik zag was de kleur en niet de tekst en inhoud. (natuurlijk ook persoonlijk, maar ik zou zelf rustigere kleuren kiezen)

4. Is de handleiding geschreven in ABN

Ja, duidelijke taal, hier en daar wat spelfouten (begint meteen op je voorblad!) Ik heb aantekeningen gemaakt waar ze mij zijn opgevallen. Verder ben ik niet heel talig ingesteld en heb ik vaak moeite met lezen en schrijven, maar ik vond je verslag goed leesbaar.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ja ik vind het goed toegankelijke opdrachten. Ik heb bij sommige in de tekst wat opmerkingen gezet. Verder heb je voor sommige opdrachten best veel materiaal nodig (al die muziek instrumentjes, spullen voor de etalage, etc) deze moet je dus altijd beschikbaar hebben als je de workshop geeft. Wat als de school oid deze niet al in zijn bezit heeft? Dan moet je deze dus zelf aanschaffen? Dan ben je best veel geld kwijt denk ik...

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

n.v.t.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ja ik denk het wel.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

Ik mis een beetje welke kinderen er echt geschikt zijn voor CT, waar herken je die kinderen aan in de klas? Wat maakt dat een kind opvalt om in aanmerking te komen voor CT. Dit staat wel even in de bijlage beschreven, maar komt niet veel aan bod naar mijn idee, misschien heb ik er een beetje overheen gelezen kan ook, maar naar mijn idee is dat juist ook een belangrijk onderdeel om de IB'er bewust te maken over CT. Of ga je er nu van uit, zoals je al beschreef, dat een IB'er een kind standaard naar een orthopedagoog stuurt en dat puur die stap ook een andere richting op kan (naar CT)? (snap je wat ik bedoel te zeggen? Ik kom er niet echt uit ;-))

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

In principe wel, maar dan moet er wel die ruimte en interesse in zijn.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

Zie mijn aantekeningen in het verslag.

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Ik mis eigenlijk iets wat je kan meegeven aan de IB'ers zoals een folder of zoiets. Ik schreef dit ook al in het verslag. Je hebt een workshop met informatie, maar stuurt ze naar huis met lege handen/zonder iets tastbaars naast de herinnering. Ik denk dat iets

tastbaars zoals een folder over CT meegeven meehelpt aan het proces van CT meer in de picture zetten... Maar een ideetje ;)

1.1.4 Student 4

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

De opbouw van de handleiding is prettig om te lezen. Daarnaast zijn de kopjes duidelijk van elkaar te onderscheiden, waardoor je continu weet wat het onderwerp is en waar over wordt gesproken.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk.

Ik vind deze vraag een beetje onduidelijk. Zoals ik eerder al beschreef is de opbouw van de handleiding goed. Je volgt precies het te doorlopen proces totdat de workshop kan worden uitgevoerd. Je kunt echt stapsgewijs door de handleiding lezen, maar deze ook uitvoeren om daadwerkelijk de workshop te realiseren in bijvoorbeeld je eigen basisschool of instelling.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

Het is een mooie lay-out. Ik vind de combinatie kleur, structuur maar ook het speelse erg leuk en passend bij ons vakgebied en doelgroep.

4. Is de handleiding geschreven in ABN.

Ik ben zelf niet al te sterk in spelling en grammatica, maar ik heb geen grote fouten ontdekt.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Zoals de opdrachten zijn uitgeschreven zou ik zeker een beeld kunnen vormen bij de opdracht en de doelstelling en deze uiteindelijk uit kunnen voeren. Het is prettig dat de opdrachten overzichtelijk kort, maar toch duidelijk zijn uitgeschreven. Te veel tekst kan het ingewikkeld maken.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

Niet van toepassing.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ik zelf vind het duidelijk en te koppelen aan de praktijk. Dit komt misschien ook door mijn achtergrond als student dramatherapie, maar ik geloof dat anderen die deze achtergrond niet hebben ook in staat zijn om deze stof eigen te maken en uit te voeren. Daarnaast vind ik de informatie over het geven van een workshop en 'eisen'/uitgangspunten zeer interessant!

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

Op dit moment heb ik het gevoel geen informatie te missen. Juist meer nieuwe informatie over het geven van een workshop, waar rekening mee te houden en welke uitgangspunten je als leider in de gaten moet houden.

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Ik zelf zou hierdoor voldoende basis hebben om een workshop te kunnen starten. Hierbij moet ik wel vermelden zelf wel creatief en flexibel te zijn om deze informatie eigen te maken. Misschien is het wel belangrijk om op sommige punten extra onderbouwing te geven zodat je als leider je wel aan het door jouw aangegeven concept houdt.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen.

Als student vind ik het bijzonder om verschillende bekende activiteiten samengevoegd te zien in een geheel nieuwe workshop. Daarnaast wil ik mezelf ook vestigen binnen het

basisonderwijs en ik weet hoe belangrijk voorlichting is om als dramatherapeut/vaktherapeut daar te kunnen werken.

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Belangrijke stap en nieuwe mogelijkheid om vaktherapie te promoten en onder de aandacht te brengen bij intern begeleiders en basisscholen!

1.1.5 Student 5

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja. Het is overzichtelijk met een duidelijke opbouw.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk.

De structuur is duidelijk. Er wordt uitgelegd wat je kunt verwachten.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

De lay-out ziet er goed uit, mooi de verschillende delen aangegeven en dat je naam op elke bladzijde onderaan staat.

4. Is de handleiding geschreven in ABN.

Ja.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

De complimenten opdracht in het begin was niet meteen duidelijk. Het was verwarrend omdat het in twee- talen was maar dat de complimenten wel doorgegeven moesten worden naar de ander. Dit associeerde ik met in een kring zitten. Na het een paar te hebben gelezen, snapte ik dat ze over en weer moeten vertellen over complimenten, en dan meerdere per persoon. De rest was duidelijk uitgelegd en uitvoerbaar.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

Zie hierboven.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ja.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

Ik heb niet alles uitvoerig gelezen maar volgens mij staat er niets beschreven over wat voor houding de begeleider moet hebben. Neemt de begeleider afstand tijdens de opdrachten? Doet hij mee? Geeft hij veel complimenten? Of is dat juist niet de bedoeling?

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Ja.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

Verder heb ik nog één tip: Soms praat je veel over je eigen gedachtes en beweegredenen, maar dit hoeft niet in de handleiding. Voor mensen die jou niet kennen of die gewoon met de handleiding werken maakt dat niet uit. Ook voor het nawoord geldt dit. Dit kan ook bij het procesverslag of onderbouwend verslag en dergelijke.

Tenminste zo heb ik het opgevat :). Maar ik kan het ook mis hebben!

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding.

Heel goed idee! Ik heb zelf ook ervaren dat creatieve therapie op reguliere basisscholen erg goed van pas komt en dat er nog veel te weinig kennis over is bij de intern begeleiders. De opdrachten zijn goed uit te voeren en laagdrempelig.

1.1.6 Student 6

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja, duidelijke layout. De onderverdeling in de twee delen is logisch en adequaat.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk

Ja. De kopjes in de inhoudsopgave geven al goed aan waar het hoofdstuk over zal gaan. Het geeft ook structuur, doordat het niet te grote stukken tekst zijn, maar dat er echt een logische verdeling van onderwerpen is gemaakt.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

Ik vind persoonlijk het lettertype niet prettig om te lezen, het oogt hard.

De voorkant vind ik ook niet aantrekkelijk, die is erg onrustig en de titel is niet zo goed leesbaar door de afleidende kleuren, het oogt ook een beetje kinderachtig. Dat is mijn mening.

4. Is de handleiding geschreven in ABN

Ziet er goed uit. Op sommige plekken staan enkele spellingfoutjes. Laat hem nog een keer doorlezen door iemand, als laatste checkup.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ja, goed beschreven. De opdrachten zijn te doen, met een minimum aan kennis over het medium. Wellicht bij de dansopdracht wat extra liedjes voorbeelden of tips, zodat het hen geen extra tijd kost om liedjes te vinden.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

n.v.t.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ja, gemakkelijk uitgelegd, dus voor iedereen begrijpbaar. Maar is de handleiding ook voor IBers bij wie er al CT op school wordt gegeven, want waarschijnlijk weten zij dit eigenlijk wel al. De casus is daarbij dan wel een interessanter voorbeeld.

De koppeling naar de praktijk is erg goed en gedetailleerd beschreven, goed gedaan.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

n.v.t.

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Vanuit CT gezien zou ik direct mee aan de slag kunnen.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

n.v.t.

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Je hebt over elk facet van de handleiding goed nagedacht (bijv. Duur van de workshop, waarom, en hoe breng ik CT over naar mensen die er niet veel vanaf weten). Door de ervaring die je hebt opgedaan in het basisonderwijs denk ik dat je een goed kijk hebt op hoe het met IBers werkt en hoe je hen moet benaderen.

1.1.7 student 7

Doelgroep: speciaal basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk

Ja.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

Goed. Wel veel tekst, maar wat staat geschreven is goed en duidelijk.

4. Is de handleiding geschreven in ABN

Ja.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ja.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

Ik heb niet zozeer een aanmerking of dat de opdrachten niet gegeven kunnen worden door een student/therapeut van een ander medium. Maar wel om redelijk veel vertrouwen vragen: met de ogen dicht in de kring zitten kan heel spannend zijn, ruimte in nemen (krasopdracht) in een (wed)strijd setting met een dominante collega ook.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Ja.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

De werkvormen zijn netjes uitgewerkt. De handleiding is geschreven zodat studenten/therapeuten van de CT deze workshop kunnen geven. Bij de werkvormen zou ik dan ook graag zien wat er in de houding van de student/therapeut verwacht wordt.

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Ja. En nog meer als de opmerking van vraag 8 er in verwerkt wordt.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

Nee.

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Ziet er netjes uit.

1.1.8 Student 8

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Je beschrijft duidelijk waar de hoofdstukken over gaan en fijne lettertype.

Tip: Maak meer alinea's. Dit is makkelijker lezen.

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk

Fijn dat je bij een nieuw hoofdstuk eerst even een inleiding geeft.

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

Mooi gebruik gemaakt lettertype, lettergrootte, van schuin / dikgedrukte zinnen om zo onderscheid te maken in kopjes, hoofdstukken, (sub)paragrafen.

4. Is de handleiding geschreven in ABN

Over het algemeen professioneel geschreven.

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ik vind het leuk dat je jezelf hebt laten informeren over hoe te beginnen met een workshop. Dat je gewoon eerst een opdracht doet en jezelf kort voorstelt.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

Alleen zou ik het hele gekleurde boven aan je verslag iets minder fel doen.

Wel springt het eruit, dus dit is smaakverschil.

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

Je legt prima uit wat je in stappen doet in de workshop en hoe deze is opgebouwd.

Je bent duidelijk en houdt rekening met de doelgroep.

Je geeft specifiek aan over welke doelgroepen het gaat en welke oefening het beste past bij welke doelgroep.

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

n.v.t.

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

Over het algemeen prima uitleg en ik zou hier goed mee kunnen werken.

Alle oefeningen staan beschreven en de bijbehorende doelgroepen.

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen

Het valt me op dat je nauwkeurig en zorgvuldig bent geweest in het maken van deze handleiding, of jouw erfenis(zoals ze dat weleens noemen.) Je hebt goed nagedacht over de kosten en hoeveelheid van deelnemers. Fijn dat je PowerPoint erbij stond.

Mooie opbouw van je verslag en ik wist precies waar ik was, door de duidelijke vormgeving. (Hoofdstuk, grote lettertype, lettertype, (sub)paragrafen)

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding

Knap gedaan!

Je hebt iets neergezet wat ten goede komt aan je doelgroep, school en jezelf.

1.2 Reactie Irene op meningen van studenten

Ik zal per vraag een reactie geven op wat alle studenten hebben geschreven. Hiermee bedoel ik dat ik in de tabel hieronder bij vraag 1, reageer op alle studenten en bij vraag twee hetzelfde. Hiermee kan ik in een tabel weergeven wat ik met de reacties van de studenten doe.

Vraag	Reactie Irene
1	De handleiding word gezien als duidelijk en gestructureerd. Aangezien de handleiding is opgebouwd in duidelijke paragrafen is het goed leesbaar. Ik neem de tip om de informatie uit het informatie gedeelte niet in de bijlage te zetten, maar in het stuk zelf aan, en verander dit. Nu zijn alleen de PowerPoint's en evaluatieformulieren nog in de bijlagen te vinden. Als tip krijg ik ook om meer alinea's te maken. Hier ga ik nog naar kijken.
2	Zie mijn reactie op vraag 1.
3	De lay-out wordt over het algemeen beschouwd als prettig. Ik heb naar aanleiding van de reacties wel besloten de voorkant wat rustiger te maken (qua kleurstelling) en in de rest van de handleiding zitten geen plaatjes meer. Hierdoor lijkt de handleiding professioneler. Ik heb er wel voor gekozen om de PowerPoint zo te laten, ik heb daarover maar van één persoon feedback gehad. Een van de studenten merkt op dat zij het lettertype niet prettig leesbaar vind. Aangezien zij de enige is die hierover een opmerking maakt en de meesten juist aangeven het een fijn lettertype te vinden heb ik besloten om het zo te laten.
4	Voor alle studenten was de handleiding goed leesbaar, dat is prettig. Ik weet dat er op verschillende plekken wat spelfouten stonden, mede vanwege mijn dyslexie, daarom heb ik mijn evaluatiegroep gevraagd daar ook naar te kijken (vooral IB'er, aangezien zij ook docente is). Voor de rest gebruik ik bewust geen/weinig vaktaal.
5	De uitgeschreven opdrachten worden als duidelijk ervaren. Een van de studenten benoemt een mogelijk probleem op gebied van materialen. Mijn ervaring is dat

	bijna elke school wel wat basis muziekinstrumentjes bezit, ook de materialen voor de etalage zijn vermoedelijk vrij makkelijk te verkrijgen, temeer omdat ook spullen uit de eigen tas gebruikt kunnen worden. Mocht het toch niet mogelijk zijn om de materialen bij elkaar te krijgen, dan kan de andere opdracht van hetzelfde medium worden gekozen. Mij lijkt, dat er hierdoor mogelijkheden genoeg zijn. Een andere student geeft aan dat de complimenten opdracht niet goed over kwam. Na deze reactie heb ik de opdracht verduidelijkt door hem gedeeltelijk te herschrijven. Ook gaf een student de tip om bij de muziekopdracht 'bewegen op muziek' meerdere goede liedjes te benoemen. Ik heb er nog een componist bij vermeld die ook goede stukken muziek heeft. Voor de rest is het afhankelijk van persoonlijke smaak en de doelgroep welke muziek passend is.
6	Eventueel kan ik nog voorbeelden toevoegen bij de opdrachten als verduidelijking. Ik neem dit in overweging bij sommige opdrachten heb ik dat wel gedaan, maar de meeste lijken mij duidelijk genoeg. Ook is niet altijd een voorbeeld mogelijk en veel zeggend. Daarnaast geeft een student aan dat je bij bepaalde opdrachten wel om veel vertrouwen vraagt, bijv. ogen dicht in een kring en ruimte innemen tijdens een kraswedstrijdje. Zoals ik de intern begeleiders heb gezien schat ik in dat deze opdrachten te doen zijn. Als iemand de ogen niet dicht durft te doen kan de therapeut aangeven dat het niet noodzakelijk is. De intern begeleiders mogen best zichzelf tegen komen, maar de therapeut moet zorg dragen voor de veiligheid en dat ze niet een therapieproces in gaan. Overleg met de deelnemers kan waardevol zijn op zo'n moment.
7	De informatie wordt als duidelijk en correct ervaren. Ook wordt aangegeven dat de tekst toegankelijk en interessant is (ook voor studenten). Een van de studenten benoemd dat als de workshop wordt aangeboden aan intern begeleiders waar al wel vaktherapie op school is, sommige informatie al bekend is. Dit klopt en daarom heb ik deel 1 aangevuld met een paragraaf over mogelijkheden tot inkorten van de workshop. Daarnaast is dit een format en kan de inhoud worden aangepast aan de groep aan wie de workshop wordt gegeven.
8	Er wordt weinig tot geen informatie gemist, wel zal ik een aantal extra kopjes toevoegen. Dit zijn: Pauzes, mogelijkheden tot inkorten en houding van de therapeut. Deze kunt u vinden in deel 1 van de handleiding. Deze onderwerpen lijken me een goede aanvulling. Een van de studenten benoemt dat er wellicht meer informatie in mag staan over waar de kinderen, die geschikt zijn voor CT, aan te herkennen zijn in de klas. Ik heb ervoor gekozen deze informatie niet verder uit te werken, aangezien dat relevanter is voor leerkrachten en niet voor de intern begeleiders waarvoor de workshop is bedoeld. Ik ga ervan uit (ook vanwege mijn ervaringen in het reguliere basisonderwijs) dat leerkrachten signaleren (zij hoeven alleen op te merken dat zij vermoeden dat er iets aan de hand is met een kind) daarmee gaan zij naar de IB'er. In gesprek met de vaktherapeut kan dan worden gekeken of het kind inderdaad geschikt is voor vaktherapie. Een intern begeleider kan hier vermoedelijk na de workshop gemakkelijker zelf een inschatting over maken. Een van de studenten geeft aan dat ze bij de werkvormen graag zou zien wat er in houding van de therapeut verwacht wordt. Ik heb ervoor gekozen om in het begin daaraan een paragraaf te wijden en ik denk dat het daarmee voldoende is.

9	Eigenlijk geeft iedereen aan dat ze er mee aan de slag kunnen. Een van de studenten benoemd dat zij zelf creatief en flexibel genoeg is om de stof eigen te maken, maar dat dat misschien niet voor iedereen geldt. Ik ga er nu vanuit dat de studenten in staat zijn met de basis van deze handleiding de workshop eventueel naar eigen inzicht vorm te geven of aan te passen. Daarom denk ik dat het voor studenten en vaktherapeuten (die natuurlijk ook kennis hebben van dit vak) voldoende duidelijk is.
10	Een van de studenten geeft aan dat de handleiding wat teveel vanuit mijzelf geschreven is. Opvallend vind ik dat mijn evaluatiegroep dat juist als pluspunt noemt omdat ik mijn eigen ervaring toevoeg en dit word als meerwaarde gezien. Op bepaalde plekken heb ik dat aangepast, maar niet overal. Ik hoop hiermee een middenweg te vinden. Een andere student geeft aan dat ik mooi en nauwkeurig te werk ben gegaan. En dat het product mede door de vormgeving duidelijk was.
11	Een van de studenten geeft aan dat het van toegevoegde waarde kan zijn om iets tastbaars mee te geven na de workshop. Ik kies ervoor niet zelf nog een folder te maken aangezien dat door andere studenten al wordt gedaan. Wel zal ik de mogelijkheid om dat te doen nog benoemen in mijn verslag. Een van de studenten noemt nog de toegevoegde waarde van voorlichting en dat mijn handleiding hierbij past. Ook geeft deze student aan dat de opdrachten goed uitvoerbaar zijn en laagdrempelig. Een andere student geeft aan dat ik iets heb neergezet wat mezelf, de doelgroep en de school te goede komt. Hier ben ik het helemaal mee eens.

1.3 Evaluatieformulieren professionals

1.3.1 Vaktherapeut 1

Doelgroep: regulier basisonderwijs

- 1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?**
Ja
- 2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk?**
Ja
- 3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?**
Prima
- 4. Is de handleiding geschreven in ABN?**
Ja, wel nog even spelfouten checken, zag bijv. 1 keer ligt ipv licht
- 5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?**
Niet helemaal
- 6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?**
Ook nog bij de opdrachten schrijven met welk doel je ze aan kinderen aanbiedt, welke doelgroep je dan aan denkt etc.
- 7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?**
Ja
- 8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?**
Ik zou wel ook aangeven dat er verschillende vormen van vaktherapie zijn, ik hoorde bijv niets terug over PMT.
- 9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?**

ja

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen?

nee

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding?

Nee

1.3.2 Vaktherapeut 2

vaktherapeut

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk?

Ja

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

goed

4. Is de handleiding geschreven in ABN?

Ja correct, enkele spelfoutjes!

5. Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?

Ja voor mij heel bruikbaar en duidelijk.

6. Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?

niets

7. Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?

prima

8. Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?

N.v.t.

9. Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?

ja

10. Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen?

nee

11. Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding?

Ik zou het zo kunnen en willen gebruiken. Ik werk nl. op locatie, scholen met ib-ers en was al van plan om een voorlichtingsbijeenkomst te geven. Graag zou ik je product hiervoor gebruiken.

1.3.3 Vaktherapeut 3

Vaktherapeut

Doelgroep: regulier basisonderwijs

1. Is de handleiding overzichtelijk opgebouwd?

Ja zeker!

2. Is de structuur van de handleiding voldoende duidelijk?

ja

3. Wat vind je van de lay-out van de handleiding?

mooi

4. Is de handleiding geschreven in ABN

- ja
5. **Zijn de opdrachten duidelijk uitgewerkt, zodanig dat u ook de opdrachten van een ander medium zou kunnen aanbieden en begeleiden?**
ja, duidelijk uitgewerkt!
 6. **Zo nee, wat zou er dan moeten worden veranderd?**
n.v.t.
 7. **Is de informatie die gegeven wordt voldoende en duidelijk?**
ja, maar misschien ook vanwege herkenbaarheid
 8. **Is er informatie die belangrijks is en niet genoemd staat? Zo ja om welke informatie gaat het?**
Info is toereikend
 9. **Zou u met deze handleiding direct aan de slag kunnen?**
Ja, maar wij geven regelmatig dit soort ouderavonden dus het is erg herkenbaar.
 10. **Zijn er nog bijzonderheden die u zijn opgevallen**
het bedrag is erg hoog. Scholen moeten flink bezuinigen en dan is er vaak beperkt budget beschikbaar. Dit soort ouderavonden zien wij ook als vorm van PR. Er komt vaak werk uit voort.
Afgelopen week nog ouderavond verzorgd en hiervoor 200 euro gekregen (we hadden 300 gevraagd maar dat bedrag was niet beschikbaar). Wij stellen ons dan flexibel op.
 11. **Is er verder nog iets wat u wilt zeggen betreffende de handleiding**
Wat we vanuit onze ervaring kunnen meegeven: veel ervaringsverhalen ter ondersteuning PowerPoint. Dit maakt vaak erg veel indruk en zorgt er ook voor dat het meer concreet wordt.

1.4 Reactie Irene op meningen vaktherapeuten

Vraag	Reactie Irene
1	Alle vaktherapeuten vinden de handleiding overzichtelijk.
2	Alle vaktherapeuten vinden de structuur van de handleiding duidelijk
3	De lay-out wordt beoordeeld als goed/mooi.
4	De spelling en taalgebruik zijn goed, alleen zit er nog af en toe een spellingfoutje in. Hier is door mijn evaluatiegroep naar gekeken.
5	Over het algemeen worden de beschreven opdrachten als duidelijk ervaren.
6	Een van de therapeuten die dat niet vond gaf aan dat ik er bij kan vermelden met welk doel ik een opdracht aan de kinderen aan zou bieden. Dit staat al bij de opdracht vermeld namelijk bij: therapiedoel.
7	De informatie wordt gezien als voldoende en duidelijk
8	Een van de therapeuten geeft aan dat ik PMT ook kan benoemen als onderdeel van vaktherapie. Ik heb ervoor gekozen wel te benoemen dat PMT ook een medium van de vaktherapie is, maar hier niet uitgebreid op in te gaan, aangezien de tijd daar onvoldoende voor is.
9	Alle therapeuten zouden direct met de handleiding aan de slag kunnen.
10	Een van de therapeuten benoemd dat de prijs erg hoog is. Zij geven ouderavonden voor €200 à €300. Voor een ouderavond kan ik deze prijs begrijpen vanwege de PR waarde, maar voor intern begeleiders is geld beschikbaar binnen de school voor cursussen en workshops. Daarnaast hoeft dit bedrag niet door één school betaald

	te worden. Vanwege deze redenen kies ik ervoor dit bedrag te handhaven.
11	Een van de therapeuten geeft de tip om veel ervaringsverhalen te vertellen. In de context van een ouder avond snap ik dat goed. Met oog op de duur van de workshop en de 70%-30% verhouding kies ik ervoor om dit zo te laten. Een andere therapeut zou graag mijn product gebruiken als basis voor een workshop die zij zelf wil geven. Ik beschouw dit als een groot compliment.

Bijlage 2: Evaluatieformulieren van de evaluatiegroep op het onderzoek

In deze bijlage vindt u de evaluatieformulieren ingevuld door de evaluatiegroep. Elk formulier is door een lid van de evaluatiegroep ingevuld en onderaan het formulier kunt u mijn reactie lezen op wat er boven geschreven staat.

2.1 Jolande Buitenhuis

2.1.1 Evaluatie onderzoek

Naam evalueerder: Jolande Buitenhuis

Datum evaluatie: 22-4-2012

1. Hoe is de opzet van het onderzoek?

Overzichtelijk

2. Hoe beoordeelt u de lay-out?

Goed, kan iets compacter.

3. Is het verslag in ABN geschreven?

ja, prima leesbaar

4. Is het verslag in passende bewoordingen geschreven en daarmee leesbaar voor vaktherapeuten en studenten creatieve therapie?

ja, niet teveel jargon

5. Is de aanleiding voor dit onderzoek voldoende duidelijk?

ja

6. Is de probleemstelling van dit onderzoek voldoende duidelijk?

ja

7. Is de informatie (voor zover u daar zicht op heeft) juist en duidelijk verwoord?

ja

8. Zijn er nog vragen omtrent de informatie die niet of te weinig aan bod komen?

ja, ik had de vraag of je zoveel IB-ers bij elkaar krijgt die elkaar ook nog kennen(veiligheid)- zijn er regelmatig zulke overleggen?

9. Welke informatie mist u in de onderzoek?

Aan het eind schrijf je dat het niet gelukt is een groep bij elkaar te krijgen om de workshop uit te proberen; dat wijst erop dat tijdgebrek het grootste probleem is; dat merk ik ook in mijn eigen ervaringen met IB-ers.

10. Hoe beoordeelt u de conclusies van elk hoofdstuk?

klopt

11. Worden de deelvragen hierin voldoende beantwoord?

ja

12. Hoe beoordeelt u de algemene conclusie?

klopt

13. Wordt de hoofdvraag voldoende beantwoord?

ja, maar ik vind dat het totaal wel erg veel herhaling bevat; 22 pagina's voor deze inhoud vind ik teveel

14. Zijn de aanbevelingen voldoende?

ja

15. Is de literatuurlijst duidelijk?

ja

16. Geeft dit verslag voldoende theoretische onderbouwing voor de handleiding?

ja

17. Is het logisch dat de handleiding voortkomt uit het doen van dit onderzoek?

ja

18. Wat is uw eindoordeel over het onderzoek?

Zinvol

2.1.2 Reactie Irene op de evaluatie onderzoek

In principe kan ik uit dit evaluatieformulier opmaken dat de inhoud en het uiterlijk van dit onderzoek correct zijn en voldoen. Er is geen overbodige informatie en wat er in staat is goed leesbaar. Wel wordt door Jolande Buitenhuis aangegeven dat het wat compacter geschreven mag worden. Volgens haar is er vrij veel herhaling van informatie. Dit herken ik zelf niet. Het klopt dat elke deelconclusie weer genoemd staat in de hoofdconclusie, dus daar zit een stuk herhaling. Over het algemeen lees ik in de rest van de tekst weinig herhaling. Dit zet me wel tot nadenken en ik zal het stuk nog een keer grondig doorlezen om te kijken of er bepaalde stukken geschrapt kunnen worden. Jolande Buitenhuis stelt op het evaluatieformulier twee belangrijke vragen waar ik nu graag kort op wil reageren.

- Kun je zoveel IB'ers bij elkaar krijgen die elkaar ook nog voldoende kennen. Dit zal waarschijnlijk per school/stichting afhankelijk zijn. Ik weet dat binnen de meerkring, veel IB'ers vaak met elkaar samen werken en contact hebben met elkaar. Ook is er regelmatig overleg tussen verschillende intern begeleiders. Hoe dit op andere scholen is, dat is mij niet bekend. Mocht het niet lukken om een grote groep bij elkaar te krijgen die elkaar voldoende kent, dan kun je ook werken in een kleinere groep. Daarnaast zijn de opdrachten dus danig laagdrempelig dat een hele goede vertrouwensband niet noodzakelijk is. Enige kennis over de mensen waarmee je werkt is wel prettig. Ik denk daarmee dat het mogelijk moet zijn om een groep van minimaal 10 intern begeleiders bij elkaar te krijgen die elkaar voldoende kennen.
- Als tweede schrijft Jolande Buitenhuis dat zij herkent dat tijdgebrek bij de intern begeleiders een groot probleem is. Hiermee ben ik het eens. Tijdgebrek zie ik overal op school terug komen. Zowel bij leerkrachten als bij de intern begeleiders. Ik denk dat dit ervoor zorgt dat ze geen oog meer hebben voor de tijdsbesparing en werkdrukverlaging die door vaktherapie binnen de school bereikt kan worden.

Ondanks het teveel aan pagina's is haar eindoordeel dat het onderzoek zinvol is en dat alle vragen (hoofd- en deelvragen) voldoende worden beantwoord.

2.1.3 Evaluatie handleiding

Naam evalueerder: Jolande Buitenhuis

Datum evaluatie: 28-4-2012

1. Eerste indruk

a. Wat is de eerste indruk die u van het product krijgt ?

Zinvol

b. Kijkende naar de inleiding en de inhoudsopgave, heeft u dan een idee waar het product over gaat?

Ja

- c. **Ziet het product er overzichtelijk uit.**

Ja

- d. **Heeft u nog iets op te merken over de eerste indruk van het product?**

Nee

2. De inhoud

- a. **Als u kijkt naar het eerste deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht .**

Ja

- b. **Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld**

Ik zou eerst een globaal overzicht hebben gegeven

- c. **Is er informatie die overbodig is?**

Alles wordt wel erg duidelijk uitgewerkt

- d. **Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?**

Ja

- e. **Als u kijkt naar het tweede deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.**

Ja

- f. **Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld**

Nee

- g. **Is er informatie die overbodig is?**

Nee, al kan het iets compacter

- h. **Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?**

ja

- i. **Zijn de opdrachten geschikt en goed uitgelegd?**

ja

3. Bruikbaarheid

- a. **In hoeverre is het product bruikbaar**

Zeker, mits er tijd en geld aan besteed kan worden- en dat is wel een probleem

- b. **In hoeverre is het product overzichtelijk**

prima

4. Zijn er nog onderdelen die aangepast kunnen worden?

Hoe zou het ingepast kunnen worden in een studiedag voor IB-ers, in minder tijd...

5. Wilt u nog iets kwijt wat nog niet benoemd is.

In wiens belang maak je deze handleiding; is het om meer kinderen te helpen, of meer creatief therapeuten aan het werk te krijgen?

Welke rol speelt geld: voor veel ouders is €45 per keer toch erg bezwaarlijk, en dat is dus voor IB-ers ook iets om te kunnen inschatten als ze dit alternatief aanbieden

6. Wat is uw eindoordeel over de handleiding?

Ik vind het zeker zinvol maar denk dat het niet realistisch is te denken dat scholen hieraan €550 uitgeven.

Ik zie meer mogelijkheden als je dit gratis door afgestudeerden laat doen, om zo hun eigen praktijk te promoten..

2.1.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding

Vraag	Reactie Irene
1	De eerste indruk van het product komt over zoals bedoeld. Dat is fijn om te horen
2	Wellicht zou het compacter kunnen, alleen vermoed ik dat het voor studenten wel prettig is dat alles zo duidelijk geschreven staat. Ik heb hier in de feedback van de studenten ook niks over gelezen. Ik kies er daarom voor om het zo te laten.
3	Ik snap het probleem van geld en tijd zeker, maar dit is een opzet wat aangepast kan worden aan de school. Dit is een brede workshop, maar des gewenst kunnen onderdelen weggelaten worden en daarmee kan de workshop worden ingekort en past het vaak wel binnen een studiedag (of een studieochtend).
4	Ik kan hier een onderdeel aan wijden in de handleiding. Hierover zal ik iets schrijven onder het kopje inkortingmogelijkheden aan het eind van deel 1 van de handleiding.
5	Het is in beider belang geschreven. Zowel om vaktherapeuten aan het werk te krijgen, als om meer kinderen te kunnen helpen. Deze belangen liggen bij elkaar in het verlengde en botsen mijns inziens niet. Wellicht is voor ouders €45 veel, maar het is weinig in vergelijking met therapeuten buiten de school. Hiervoor wordt tussen de €55 en €90 gevraagd. Wij hebben op school geleerd om niet onder de marktwaarde te werken, vandaar deze prijzen.
6	Op gebied van de prijs heb ik een aantal afwegingen moeten maken. Ik ben daarom in gesprek gegaan met Kees Blase (workshopdeskundige). Hij gaf aan dat het belangrijk is een realistische prijs te vragen conform andere workshops. Gemiddeld wordt door een ervaren workshopleider €150 per uur gevraagd. Voor een beginnend workshopleider ligt dit meestal rond de €100. Voor andere cursussen en workshop's worden zulke prijzen dus ook betaald en binnen de school is daar geld voor. Per leerkracht/IB'er is er per jaar een bedrag beschikbaar om bijscholingen/cursussen/workshops te volgen. Een andere reden om de prijs af te stemmen met de markt is omdat het anders kan gebeuren dat ik de markt schaad. Vanwege al deze afwegingen heb ik ervoor gekozen deze prijs te hanteren. Als de workshop wordt ingekort voor een bepaalde school, kan daarmee ook de prijs worden aangepast.

2.2 Kees Blase

2.2.1 Evaluatie onderzoek

Naam evalueerder: Kees Blase

Datum evaluatie: 29 april 2012

- Hoe is de opzet van het onderzoek?**
overzichtelijk
- Hoe beoordeeld u de lay-out?**
Aantrekkelijke voorpagina, consequente lay-out, die voldoet aan professionele eisen
- Is het verslag in ABN geschreven?**
ja
- Is het verslag in passende bewoordingen geschreven en daarmee leesbaar voor vaktherapeuten en studenten creatieve therapie?**

- ja
5. **Is de aanleiding voor dit onderzoek voldoende duidelijk?**
- ja
6. **Is de probleemstelling van dit onderzoek voldoende duidelijk?**
- ja
7. **Is de informatie (voor zover u daar zicht op heeft) juist en duidelijk verwoord?**
- ja
8. **Zijn er nog vragen omtrent de informatie die niet of te weinig aan bod komen?**
- prima informatie
9. **Welke informatie mist u in de onderzoek?**
- De redenen, waarom de vaktherapeuten de vragen niet beantwoord hebben
Effectieve manieren om als vaktherapeut ingangen te vinden en blijvend contact te hebben met een school
10. **Hoe beoordeelt u de conclusies van elk hoofdstuk?**
- Prima
11. **Worden de deelvragen hierin voldoende beantwoord?**
- ja
12. **Hoe beoordeelt u de algemene conclusie?**
- De waarde van vaktherapeutische begeleiding wordt helder en krachtig verwoord.
Dat vaktherapeutische begeleiding voor alle kinderen een waarde kan hebben wordt aannemelijk gemaakt, een vervolgonderzoek zou dan meer in detail kunnen gaan over hoe bepaalde sociaal-emotionele problemen met interventies kunnen worden opgepakt via deze non-verbale, op spel gerichte vormen, waarin veiligheid uitgangspunt is
13. **Wordt de hoofdvraag voldoende beantwoord?**
- ja
14. **Zijn de aanbevelingen voldoende?**
- Het zijn goede aanbevelingen voor een volgend onderzoek door studenten zou gezocht kunnen worden naar succeservaringen, en mbt filmpjes de praktijk nog meer geïllustreerd kunnen worden, om een workshop te verlevendigen.
15. **Is de literatuurlijst duidelijk?**
- Ja
16. **Geeft dit verslag voldoende theoretische onderbouwing voor de handleiding?**
- Theoretisch onderbouwing kan altijd preciezer en uitgebreider, maar dat zou ik in eerdere fase van de opleiding verwachten bv op het gebied van effectieve emotieregulatie, zelfvertrouwen, zelfcontrole vergroten, selfefficacy, effecten van autonome zenuwstelsel en lichaamstaal (prof S.Porges). Voor deze opzet lijkt het voldoende.
17. **Is het logisch dat de handleiding voortkomt uit het doen van dit onderzoek?**
- ja
18. **Wat is uw eindoordeel over het onderzoek**
- goed. Jammer dat de respons van de vaktherapeuten beperkt was.

2.2.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek

De algemene mening van Kees Blase is positief. De opzet en lay-out zijn duidelijk en het verslag is in passende bewoording geschreven. De aanleiding, probleemstelling en onderzochte informatie is correct en duidelijk.

Meneer Blase geeft aan een aantal dingen in het onderzoek te missen, namelijk:

- De redenen, waarom de vaktherapeuten de vragen niet beantwoord hebben. Ik denk dat meneer Blase hiermee doelt op de weinige respons van vaktherapeuten die werken in het onderwijs. Dit is een begrijpelijke vraag, en het antwoord zal zijn, tijdgebrek. Na een herhalingsmail kreeg ik van sommige therapeuten te horen dat ze wekelijks dit soort vragen krijgen en niet de tijd hebben om op al die vragen te reageren. Van anderen, waarvan het leek alsof ze met kinderen uit het reguliere basisonderwijs werkten, bleek dit niet het geval te zijn. Ik heb dit verder niet in mijn verslag genoemd, aangezien ik dit niet relevant acht.
- Effectieve manieren om als vaktherapeut ingangen te vinden en blijvend contact te hebben met een school

Het belangrijkste antwoord hierop zal zijn, je verbinden aan een school. Op die manier blijft contact bestaan. Er zou een vervolg onderzoek gedaan kunnen worden naar de vraag wat een vaktherapeut voor de school interessant maakt en hoe dat contact kan ontstaan en onderhouden. Ik vind deze vraag onvoldoende passen binnen dit onderzoek.

Natuurlijk kan de theoretische onderbouwing altijd preciezer en uitgebreider. Dit had alleen wel betekend dat het onderzoek een stuk uitgebreider was geweest, wat niet had gepast in het tijdsbestek wat er voor het PP staat. Binnen de mogelijkheden en grenzen die er zijn, heb ik naar mijn mening alles uitgehaald. Maar voor het overgrote deel is Kees Blase positief over het resultaat.

2.2.3 Evaluatie handleiding

Naam evalueerder: Kees Blase

Datum evaluatie: 29 april

1. Eerste indruk

- a. **Wat is de eerste indruk die u van het product krijgt**
Grondig, zorgvuldig, met veel plezier en inspiratie aan gewerkt.
- b. **Kijkende naar de inleiding en de inhoudsopgave, heeft u dan een idee waar het product over gaat?**
Ja
- c. **Ziet het product er overzichtelijk uit.**
Ja
- d. **Heeft u nog iets op te merken over de eerste indruk van het product?**
Nee

2. De inhoud

- a. **Als u kijkt naar het eerste deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.**
Ja
- b. **Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld**
Nee
- c. **Is er informatie die overbodig is?**
Het is goed om te streven naar een A-4tje waar de kern in staat beschreven. Mijn complimenten dat dat in de PowerPoint is gebeurd. Daarin staat geen overbodige informatie.
- d. **Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?**
Ja, het klopt.

- e. **Als u kijkt naar het tweede deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.**

Ja

- f. **Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld.**

Hoe meer iemand ergens vanaf weet hoe meer je de diepte in kan gaan. Irene heeft haar expertise op een professionele manier neergezet en in dit kader behoeft het geen aanvullingen.

- g. **Is er informatie die overbodig is?**

Zie antwoord C

- h. **Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?**

Ja

- i. **Zijn de opdrachten geschikt en goed uitgelegd?**

Ja

3. **Bruikbaarheid**

- a. **In hoeverre is het product bruikbaar**

Dat moet de praktijk uitwijzen, ik zie het als een kansrijk en bruikbaar product.

- b. **In hoeverre is het product overzichtelijk**

Overzichtelijk

4. **Zijn er nog onderdelen die aangepast kunnen worden?**

Niet in dit kader, wel in de praktijkontwikkeling uiteraard.

5. **Wilt u nog iets kwijt wat nog niet benoemd is.**

- a. Wat ik waardevol vond waren de beschrijvingen van eigen ervaringen. Het gaat immers om ervaringsgericht leren.
- b. Belangrijk, dat erin staat wat de IB'er ermee zou kunnen, welke probleemsituaties kunnen worden ondersteund met vaktherapeutische ondersteuning (zelfvertrouwen/emotieregulatie/veiligheid/contact/concentratieverbetering). Het getuigt van goed invoelen in de onderwijspraktijk, dat zij het woord vaktherapeutische ondersteuning wil gebruiken i.p.v. vaktherapie, met de door Irene aangegeven argumenten. In het onderwijs hebben we zoveel leerlingen, die sociaal-emotionele problemen hebben vanuit de gezinssituatie of gebeurtenissen van het land van herkomst/ouders. Het is de kunst om hierbij een ingang te kunnen vinden.

6. **Wat is uw eindoordeel over de handleiding?**

Zeer goed, gedegen, praktijkgericht en ervaringsgericht.

Het betreft evaluatie van een leerproces. Van belang zijn dan niet alleen de oordelen van deskundigen, maar vooral de opbrengsten, reflectie en inzichten in het leerproces.

2.2.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding

Vraag	Reactie Irene
1	Het is prettig om te lezen dat mijn ideeën overkomen zoals bedoeld. Er zit inderdaad veel plezier en inspiratie in.
2	Uit de feedback kan ik opmaken dat de inhoud klopt en goed beschreven is. Er is

	geen overbodige informatie en mijn professionaliteit komt erin naar voren. Het is fijn om dat te lezen, want zo is het ook bedoeld.
3	Het product wordt gezien als bruikbaar, maar Kees Blase heeft gelijk dat de praktijk uiteindelijk zal moeten uitwijzen hoe bruikbaar. Helaas kan dat binnen deze periode niet worden onderzocht.
4	In de praktijk kan inderdaad nog veel worden verbeterd, dat is uiteindelijk ook het doel van dit product.
5	Het is lastig om je als therapeut te profileren in een onderwijs omgeving, waar een therapeut niet gewenst is. Daarom ben ik van mening dat je de term vaktherapeutische ondersteuning kan gebruiken in de onderwijspraktijk. Hiermee sluit je aan bij de vaktermen in het onderwijs. Daarnaast merk ik binnen de school waar ik heb stage gelopen dat het door docenten en IB'ers als prettig wordt ervaren als er niet teveel jargon en vaktermen worden gebruikt. Ook hiermee dien je rekening te houden. Binnen de workshop en het onderzoek gebruik ik bewust wel de naam vaktherapie, aangezien het wel om therapie gaat en dit ook duidelijk overgebracht mag worden naar de intern begeleiders. Ik kan mij alleen voorstellen dat binnen de school ook in contact met ouders de voorkeur voor het gebruik van de term vaktherapeutische ondersteuning gegeven wordt.
6	Hartelijk dank voor uw eindoordeel. Ik ben het met u eens dat ook mijn eigen leerproces een belangrijk onderdeel is van een eindoordeel over het product. Daarom besteed ik hier aandacht aan in mijn procesverslag.

2.3 Marcella Klamer

2.3.1 Evaluatie onderzoek

Naam evaluateerder: Marcella Klamer

Datum evaluatie: 22 april 2012

- Hoe is de opzet van het onderzoek?**
overzichtelijk
- Hoe beoordeeld u de lay-out?**
Wat druk door de vele strepen
- Is het verslag in ABN geschreven?**
ja
- Is het verslag in passende bewoordingen geschreven en daarmee leesbaar voor vaktherapeuten en studenten creatieve therapie?**
ja
- Is de aanleiding voor dit onderzoek voldoende duidelijk?**
ja
- Is de probleemstelling van dit onderzoek voldoende duidelijk?**
ja
- Is de informatie (voor zover u daar zicht op heeft) juist en duidelijk verwoord?**
ja
- Zijn er nog vragen omtrent de informatie die niet of te weinig aan bod komen?**
nee
- Welke informatie mist u in de onderzoek?**
geen

10. Hoe beoordeeld u de conclusies van elk hoofdstuk?

goed

11. Worden de deelvragen hierin voldoende beantwoord?

ja

12. Hoe beoordeeld u de algemene conclusie?

goed

13. Wordt de hoofdvraag voldoende beantwoord?

ja

14. Zijn de aanbevelingen voldoende?

ja

15. Is de literatuurlijst duidelijk?

ja

16. Geeft dit verslag voldoende theoretische onderbouwing voor de handleiding?

ja

17. Is het logisch dat de handleiding voortkomt uit het doen van dit onderzoek?

ja

18. Wat is uw eindoordeel over het onderzoek?

Er is veel werk verricht, grondig onderzoek gedaan en de persoonlijke ervaringen van Irene zijn een positieve bijdrage, ze weet waar ze het over heeft

2.3.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek

Ik kan kort en bondig reageren op het ingevulde evaluatieformulier door Marcella Klamer. Zij is positief over het afgeleverde werk en beoordeeld het verslag als goed. Er zijn naar haar mening geen punten die om verduidelijking vragen en daarmee voor mij, weinig om op te reageren. Het enige waar ik iets op kan zeggen is het antwoord op vraag twee. Marcella Klamer geeft aan dat de strepen druk overkomen. Ik herken dit niet en de andere ondervraagden ook niet. Zelf ben ik van mening dat de strepen/afscheiding tussen bepaalde onderdelen van het verslag juist duidelijkheid geven. Dit heb ik ook gehoord van studenten. Daarom kies ik er voor om het zo te laten staan. Ik ben blij met de positieve reactie die zij geeft.

2.3.3 Evaluatie handleiding

Naam evalueerder: Marcella Klamer (vaktherapeut)

Datum evaluatie: 22 april 2012

1. Eerste indruk

a. Wat is de eerste indruk die u van het product krijgt

Er is zeer veel werk verricht, Irene weet waar ze het over heeft door haar persoonlijke ervaring en heeft grondig onderzoek uitgevoerd

b. Kijkende naar de inleiding en de inhoudsopgave, heeft u dan een idee waar het product over gaat?

ja

c. Ziet het product er overzichtelijk uit.

Door de vele strepen is het soms wat 'druk' maar dat is iets van mij persoonlijk

d. Heeft u nog iets op te merken over de eerste indruk van het product?

nee

2. De inhoud.

- a. Als u kijkt naar het eerste deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.
ja
- b. Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld?
nee
- c. Is er informatie die overbodig is?
nee
- d. Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?
ja
- e. Als u kijkt naar het tweede deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.
ja
- f. Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld
nee
- g. Is er informatie die overbodig is?
nee
- h. Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?
ja
- i. Zijn de opdrachten geschikt en goed uitgelegd?
ja

3. Bruikbaarheid:

- a. In hoeverre is het product bruikbaar
bruikbaar mits bereidheid medewerking vanuit de doelgroep (IB) aanwezig is
- b. In hoeverre is het product overzichtelijk
zie opmerking over de strepen

4. Zijn er nog onderdelen die aangepast kunnen worden?

nee

5. Wilt u nog iets kwijt wat nog niet benoemd is.

nee

6. Wat is uw eindoordeel over de handleiding?

prima

2.3.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding

Vraag	Reactie Irene
1	Ik kan me voorstellen dat de vele strepen voor sommigen druk kan overkomen. Aan de andere kant heb ik dit nog niet van iemand anders gehoord. Ik vind het zelf overzichtelijk en duidelijk daarom kies ik ervoor het zo te laten.
2	Ik mag hieruit opmaken dat de informatie klopt en duidelijk is. Ook is er geen overbodige informatie of informatie die mist. Dat is prettig.
3	Ik ben het met u eens dat er medewerking vanuit de IB'ers moet zijn. Dit wisselt sterk per IB'er en per school. Er zal veel reclame gemaakt moeten worden. Er zijn altijd intern begeleiders die hier geen behoefte aan hebben, maar ik heb ook veel positieve reacties gehad.
4	n.v.t.

5	n.v.t.
6	n.v.t.

2.4 Jacqueline Duijvestijn

2.4.1 Evaluatie onderzoek

Naam evalueerder: Jacqueline Duijvestijn-Groenenboom

Datum evaluatie: 26 april 2012

- 1. Hoe is de opzet van het onderzoek?**
Overzichtelijk
- 2. Hoe beoordeelt u de lay-out?**
Overzichtelijk, rustig lettertype. Soms wat weinig witregels, waardoor het een in elkaar gedrukt geheel lijkt.
- 3. Is het verslag in ABN geschreven?**
Ja, soms met wat spreektaal, wat in dit geval niet hinderlijk is.
- 4. Is het verslag in passende bewoordingen geschreven en daarmee leesbaar voor vaktherapeuten en studenten creatieve therapie?**
Zeker.
- 5. Is de aanleiding voor dit onderzoek voldoende duidelijk?**
Ja.
- 6. Is de probleemstelling van dit onderzoek voldoende duidelijk?**
Ja.
- 7. Is de informatie (voor zover u daar zicht op heeft) juist en duidelijk verwoord?**
Zeker.
- 8. Zijn er nog vragen omtrent de informatie die niet of te weinig aan bod komen?**
Nee.
- 9. Welke informatie mist u in het onderzoek?**
Voor zover ik kan beoordelen niets.
- 10. Hoe beoordeelt u de conclusies van elk hoofdstuk?**
Duidelijk.
- 11. Worden de deelvragen hierin voldoende beantwoord?**
Ja.
- 12. Hoe beoordeelt u de algemene conclusie?**
Het document is zeer deskundig en praktisch van opzet en laat het belang van Creatieve Therapie binnen het regulier onderwijs zien.
- 13. Wordt de hoofdvraag voldoende beantwoord?**
Ja, prima!
- 14. Zijn de aanbevelingen voldoende?**
Ja, duidelijk.
- 15. Is de literatuurlijst duidelijk?**
Ja.
- 16. Geeft dit verslag voldoende theoretische onderbouwing voor de handleiding?**
Ja.
- 17. Is het logisch dat de handleiding voortkomt uit het doen van dit onderzoek?**
Ja.
- 18. Wat is uw eindoordeel over het onderzoek?**

In zijn totaliteit, onderzoek en handleiding, een waardevol document! Het geeft erg veel inzicht betreffende CT in het regulier basisonderwijs; waarde ervan voor leerlingen, ouders, groepsleerkrachten en IB-ers. Voor de laatstgenoemde doelgroep geeft het duidelijk inzicht in de inspanning en opbrengsten!

Complimenten!

Als cijfer wil ik je een 9 geven.

2.4.2 Reactie Irene op evaluatie onderzoek

Mevrouw Duijvestijn is zeer positief over het document, wel geeft zij als aandachtspuntjes aan dat er soms spreektaal wordt gebruikt en dat er wat weinig witregels zijn. Na het lezen van deze feedback zal ik mijn onderzoek nog eens nalezen en kijken of er nog wat veranderd dient te worden. Het is wel fijn om te horen dat de spreektaal niet als hinderlijk wordt ervaren. Qua inhoud is het verslag volgens Mevrouw Duijvestijn overzichtelijk, correct en duidelijk. Het belang van vaktherapie in het onderwijs wordt duidelijk en dat is een belangrijk gegeven aangezien zij zelf deel uit maakt van de adresgroep. Ook aan het cijfer wat zij ervoor geeft, is voor mij te zien hoe goed en waardevol dit document over komt. Ik ben blij met deze positieve reactie.

2.4.3 Evaluatie handleiding

Naam evalueerder: Jacqueline Duijvestijn-Groenenboom, IB-er

Datum evaluatie: 26 april 2012

1. Eerste indruk:

a. Wat is de eerste indruk die u van het product krijgt?

Professioneel en origineel van opzet. De Loesje zet aan tot denken...

b. Kijkende naar de inleiding en de inhoudsopgave, heeft u dan een idee waar het product over gaat?

Ja, duidelijk.

c. Ziet het product er overzichtelijk uit?

Ja, overzichtelijk door eenheid.

d. Heeft u nog iets op te merken over de eerste indruk van het product?

Zie punt a.

2. De inhoud.

a. Als u kijkt naar het eerste deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht?

Jazeker!

b. Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld?

Nee.

c. Is er informatie die overbodig is?

Nee.

d. Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?

Ja, voor zover ik kan inschatten.

e. Als u kijkt naar het tweede deel van dit product, komt de inhoud dan overeen met wat u ervan verwacht.

Ja.

f. Zijn er nog dingen die missen/moeten worden aangevuld?

Nee.

g. Is er informatie die overbodig is?

Nee.

h. Klopt de informatie voor zover u daar kijk op heeft?

Ja, voor zover ik kan inschatten.

i. Zijn de opdrachten geschikt en goed uitgelegd?

Ja.

3. Bruikbaarheid:

a. In hoeverre is het product bruikbaar?

Door de uitgebreide omschrijving goed bruikbaar.

b. In hoeverre is het product overzichtelijk?

Overzichtelijk door duidelijke indeling.

4. Zijn er nog onderdelen die aangepast kunnen worden?

Nee.

5. Wilt u nog iets kwijt wat nog niet benoemd is?

Het onderzoek heeft mij persoonlijk als IB'er dichterbij Creatieve Therapie gebracht; het belang ervan en de mogelijke werkvormen in de praktijk.

6. Wat is uw eindoordeel over de handleiding?

In cijfer: 9

In bewoording: Prima heel goed gedaan, mijn complimenten.

2.4.4 Reactie Irene op evaluatie handleiding

Vraag	Reactie Irene
1	Het komt over als professioneel en origineel van opzet. Dat is prettig om te horen.
2	Voor zover een IB'er (adresgroep) kijk heeft op deze informatie komt het goed over. Dit vind ik zeer belangrijk, want het is een goede indicatie over hoe goed en betrouwbaar het over zal komen op de rest van de adresgroep. Natuurlijk is dit maar één mening, maar toch hecht ik hier wel belang aan.
3	De indeling en duidelijkheid komen over.
4	n.v.t.
5	Dit vind ik een mooi antwoord. Dit is het doel van het product en daarmee vind ik dit antwoord mooi en waardevol.
6	Een mooi cijfer. Heel erg bedankt hiervoor.

Bijlage 3: Fiatteringformulier